

94 βασιλοπούλα πού πηλε. Συνοψ.

Μετ' ἑνὸς ἡμέρας ἔλεν ἔκαστος βασιλεὺς καὶ ὁ
βασιλεὺς καὶ ὁ βασιλοπούλα. Παραμύθια τῆς Θράκης καὶ ἡμεῖς ἀκούομεν 93
χρὺν καὶ θίλινον καὶ ἡ παρέρχοντο καὶ ἔλεν ἕνα γέρον
βασιλέ, ἡ βασιλοπούλα δὲν ἤθελε· μιὰ μέρα λέγει στὸν βασιλέ, πατέρα, νὰ
μὲ κάνης ἕνα ντολάπι ξύλινο μὲ φτερά καὶ νάχει τρεῖς θέσες, ἀπὸ μέσα
νὰ κλειδώνη καὶ ἀπὸ μέσα νὰ ξεκλειδώνη, καὶ ἀπὸ πάνω νὰ ἔχ' μιὰ τρύπα,
νὰ μὲ κάνης καὶ τρεῖς φορεσιές, τὸν οὐρανὸ μὲ τ' ἄστρα, τῇ γῆς μὲ τὰ
λουλούδια καὶ τῇ θάλασσᾳ μὲ τὰ ψάρια.

Ἀπὸ τρεῖς μέρες καὶ ὕστερα ἔφεραν τὸ ντολάπι καὶ τὶς φορεσιές
ἀνοιξ' ἡ βασιλοπούλα τὸ ντολάπι ἔβαλε σὲ κάθε θέσῃ πὸ μιὰ φορεσιά,
μπαίνει μέσα καὶ κλειδώνεται, μόνε τὸ κεφάλι τῆς ἔμεινε ἔξω, παρακαλεῖ
τὸ Θεό, Θεέ μ', δός' με φτερά νὰ πετάξω.

Τὰ οὐράνια ἦταν ἀνοιχτά καὶ πέταξε.

Πετάει, πετάει, πετάει, κατεβαίνει σ' ἄλλο βασίλειο καὶ ἀπόμκε σ' ἕνα
βουνὸ ἀψηλὰ. Ἀπὸ τρεῖς μέρες ὕστερα τοῦ βασιλέ ὁ γιὸς βγήκε μὲ τὶς
δουλοὶ τ' στὸ κυνήγι, βλέπνε ἀπ' ἀντίκρου ἕνα παράξενο πρᾶμα καὶ λέγει
τὸ βασιλόπουλο, μὴ χτυπήστε, νὰ τὸ πιάσμε ζωντανό, νὰ διοῦμε ἀγρίμι
εἶναι, γιὰ φάντασμα, πάγει κοντὰ τὸ βασιλόπουλο καὶ τὴ ρωτάγει, φάντα-
σμα εἶσαι, τί εἶσαι;

— Εἶμαι ἄνθρωπος ὅπως σύ.

— Δὲν ἔρχεσαι νὰ σὲ πάγω στὴ μητέρα μ'.

— Ἐρχομαι.

Τὴν πέρνει τὸ βασιλόπουλο τὴν πάγει στὴ μητέρα τ'. Μητέρα λέγει
σ' ἔφερα μιὰ δούλα.

— Ἐμένα δὲ μπόρεσαν νὰ μὲ κάνε δούλῃς μὲ τὸ σῶμα καὶ ὄχι σὰν
αὐτήνα μὲ τὰ ξύλα. Πάλε ἂς μένει, μιὰ ποὺ τὴν ἔφερς καὶ τὴν ἔβγαλαν
Ξυλαγγελού.

Ἦλθε τὸ Πάσχα, ὁ βασιλές ἡ βασίλισσα καὶ τὸ βασιλόπουλο πάνε
στὴν ἐκκλησία, λένε καὶ τὴ Ξυλαγγελού νὰ βγῇ καὶ κείνη ν' ἀκούσῃ τὸν
καλὸ λόγο ¹⁾).

Σὰν ἔφχανε ἀνοίγ' ἡ Ξυλαγγελού τὸ ντολάπι, σαπουνίζεται, χτενίζε-
ται, φορεῖ τὸ φουστάνι τὸν οὐρανὸ μὲ τ' ἄστρα, πάγει στὴν ἐκκλησία καὶ
στέκεται στὸ πλάγι στὴ βασίλισσα. Μόλις εἶπανε τὸν καλὸ τὸ λόγον γυρνάει
στὸ παλάτι, βγάξ' τὸ φουστάνι τὸ οὐρανὸ μὲ τ' ἄστρα καὶ μπαίνει στὸ ντο-
λάπι. Ἦλθανε ὁ βασιλές, ἡ βασίλισσα, τὸ βασιλόπουλο ἀπ' τὴν ἐκκλησία
καὶ ἡ βασίλισσα λέγει, σήμερις ἦλθε στὴν ἐκκλησία καὶ στάθηκε κοντὰ μ'
μιὰ βασιλοπούλα καὶ φοροῦσε τὸν οὐρανὸ μὲ τ' ἄστρα, τέτοια ἔμορφη δὲν
εἶδα, νὰ ξέρω ποὺ κάθεσαι νὰ τρέξω νὰ τὴν πάρω νὰ τὴ κάμω νύφη μ'.

Λέγ' ὁ βασιλές, αὔριο θάλθει πάλε στὴν ἐκκλησία, νὰ βάλμε στρα-
τιῶτες νὰ φυλάξνε στὴν πόρτα ν' διοῦνε ποὺ θὰ πάγει.

1) Τὸ Χριστὸς ἀνέστη.

Ἡμεῖς

Σταθμὸν-
Σταθμὸν:

Θρακικὴ ΝΟ
τ. 25. 1941

1. 92. 95

Ἡ Ξυλαγγελοῦ τ' ἀκούει. Τὸ πρῶι πάλε ὁ βασιλὲς, ἡ βασίλισσα, τὸ βασιλόπουλο πᾶνε στὴν ἐκκλησία, ἡ Ξυλαγγελοῦ σαπουνίζεται, χτενίζεται, βάζει τὴ φορεσιά τὴ θάλασσα μὲ τὰ ψάρια, πέρνει καὶ μιὰ φούχτα φλουριὰ μέσ' στὴ τσέπη της, πῆγε στὴν ἐκκλησία καὶ στάθηκε κοντὰ στὴ βασίλισσα. Πρὶν ἀπολύσ' ἡ ἐκκλησία φεύγει, τὸ καταπόδι της πέφτνε οἱ στρατιῶτες νὰ δγιοῦνε ποῦ θὰ πάγει, ἡ Ξυλαγγελοῦ ρίχνει τὰ φλουριὰ κατὰ πρόσωπο, μαζεῦνε τὰ φλουριὰ καὶ τὴ χᾶνε.

Τὸ βασιλόπουλο ρωτάει τοὺς στρατιῶτες κατὰ ποῦ πάγ' ἡ βασιλοπούλα; —Τί νὰ σὲ ποῦμε βασιλόπουλο ἀφέντη, μᾶς ἔρριξε φλουριὰ στὸ πρόσωπο, μαζεῦοντας τὰ φλουριὰ τὴν ἔχασαμε.

Λέγει τὸ βασιλόπουλο, αὔριο γὼ θὰ φυλάζω.

Τὸ πρῶι πάλε ὁ βασιλὲς, ἡ βασίλισσα, τὸ βασιλόπουλο πᾶνε μαζὺ στὴν ἐκκλησία, ἡ Ξυλαγγελοῦ σαπουνίζεται, χτενίζεται, βάζει τὴ φορεσιά τὴ γῆς μὲ τὰ λουλούδια, πέρνει καὶ μιὰ φούχτα ἄμμο τὸν βάζει στὴ τσέπη της καὶ πάγει στὴν ἐκκλησία.

Ἡλθ' ἡ ὥρα βγαίν' ἡ Ξυλαγγελοῦ ἀπ' τὴν ἐκκλησία, τὸ βασιλόπουλο φύλαξε ἔξω ἀπ' τὴν πόρτα καὶ πέφτει τὸ καταπόδι της. Γυρνάει ἡ βασιλοπούλα ρίχνει τὸν ἄμμο στὸ πρόσωπο τοῦ βασιλόπουλου, πέρνει τὸ δαχτυλίδι ἀπ' τὸ χέρι τ' καὶ τοῦχει στὸ παλάτι.

Τὸ βασιλόπουλο τὸ πᾶνε στὸ παλάτι καὶ φωνάζνε γιατροὶ νὰ γιάνε τὰ μάτια τ'.

Σὰν ἔγινε καλὰ λέγει τὸ βασιλόπουλο τὴ βασίλισσα, γὼ μητέρα θὰ πᾶ νὰ βοῶ τὴ βασιλοπούλα.

Ἡ βασίλισσα μάζεψε ὅσα κορίτσια ἦτανε ἀπὸ δέκα ὀχτὼ ὡς εἴκοσι ἕνα χρόνου νὰ κάνε κουλούρια γιὰ νὰ πάρη μαζὺ τ' τὸ βασιλόπουλο. Μάζεψανε τὰ κορίτσια, ἄλλο ζάχαρι σπάνει, ἄλλο κανέλλα, ἄλλο βούτυρο ζεματάει κι' ἄλλο πᾶν' τὸ ζυμάρι, ἄρχισανε νὰ τὰ πλάθνε, τὸ βασιλόπουλο συρσιάνει, λέγ' ἡ Ξυλαγγελοῦ, δόστε καὶ μένα ἀπὸ μιὰ βούκα ¹⁾ ζυμάρι νὰ κάγω καὶ γὼ τὸ βασιλόπουλο ἕνα πητταροῦδι ²⁾.

Δὲν τὴν ἔδιναν κ' ἡ Ξυλαγγελοῦ ἔκαμε παράπονα στὸ βασιλόπουλο καὶ λέγει στὰ κορίτσια τὸ βασιλόπουλο, τόσα ποῦσθε δόστε τηνα ἀπὸ ἕνα κομματόπλο ³⁾ νὰ κάνη κι' αὐτὴ ἕνα πητταροῦδι. Τότες τὴν ἔδοσαν, τὸ ζύμωσε, ἔβαλε μέσα τοῦ βασιλόπουλο τὸ δαχτυλίδι τῶσμιξε καλὰ, τόψησε καὶ τῶκρυψε.

Γιόμσανε τὰ τσουβάλια μὲ τὰ κουλούρια καὶ τᾶρριξανε μέσα στὸ καράβι. Πάγει ἡ Ξυλαγγελοῦ καὶ λέγει στὸ βασιλόπουλο, πάρε καὶ τὸ δικό

1) Λίγο.—2)—Μικρὴ πῆττα.—3) Μικρὸ κομμάτι.

μ' τὸ πητταροῦδι καὶ ριζ' το σὲ μιὰ ἄκρη ἴσως σὲ χρειασθεῖ· καὶ τὸρριζα-
νε στὴν πλώρη σὲ μιὰ ἄκρη.

Μολάρσανε καὶ πᾶνε, ἔτρεξαν οὐ πολίτεῖς καὶ λιμάνια, τὸ βασιλό-
πουλο ὅλο συλλογισμένο ἦτανε, μιὰ μέρα λέγει, παιδιά, δγιέτε ἐκεῖ στὴ
πλώρη εἴχαμε ἓνα πητταροῦδι τῆς Ξυλαγγελοῦς, ἂν βρίσκετε φέρετε το.
Κόφτει τὸ πητταροῦδι γιὰ νὰ φάγη καὶ βρίσκει τὸ δαχτυλίδι τ' μέσα.

Μόλις τὸδε λέγει στοὺς ναῦτες, μπρός, πίσω στὴ πατρίδα, τὸ καράβι
μπῆκε στὸ λιμάνι, ἄρχισε νὰ κανονάρη καὶ κατάλαβε ἡ Ξυλαγγελοῦ ὅτι τὸ
βασιλόπουλο γύρσε πίσω.

Χαρὲς μεγάλες σ' ὅλο τὸ βασίλειο ποὺ ἦλθε τὸ βασιλόπουλο, ὅλοι με-
γάλοι καὶ μικροὶ πῆγανε στὸ καλῶς ὀρίστε.

Ὁ βασιλὲς κ' ἡ βασίλισσα ὀλόχαροι ἀγκάλιασαν τὸ βασιλόπουλο, τὸ
βασιλόπουλο δείχνει τὸ δαχτυλίδι τ' καὶ λέγει πῶς τῶρε μέσα στὸ πηττα-
ροῦδι ποὺ ἔκαμε ἡ Ξυλαγγελοῦ.

Νὰ τὴ φωνάξουμε λέγ' ἡ βασίλισσα. Ἡ Ξυλαγγελοῦ πηγαίνει ὅπως
ἦτανε πάντοτε μέσα στὸ σανιδένιο ντολάκι, μόνε τὸ κεφάλι δὲν εἶχε φα-
κιολισμένο ὅπως ἄλλοτε, τὸ χτένισε ὅπως τις τρεῖς φορές ποὺ πῆγε στὴν
ἐκκλησία, καὶ τὸ πρόσωπό της ἔλαμπε ἀπὸ ἐμορφιά.

Τὴν εἶδανε καὶ σάστισαν.

Τὸ βασιλόπουλο παίρνει τὸ σπαθί τ' καὶ μὲ προσοχὴ κόφτει τὸνα
φτερό, κόφτει τ' ἄλλο φτερό, σχίζει τὸ μισὸ μπροστινὸ σανίδι τοῦ ντο-
λαπιοῦ καὶ φαίνεται ὀλόκληρη ἡ βασιλοπούλα μὲ τὴ φορεσιὰ τὸν οὐρανὸ
μὲ τ' ἄστρα.

Ἡ βασίλισσα τὴν ἀγκυλιάζει καὶ τὴ φιλεῖ, σὺ εἶσαι ἡ βασιλοπούλα
ποὺ μᾶς παίδεψες τόσο καιρό; ὁ βασιλὲς τὴ φιλεῖ καὶ λέγει τώρα θὰ γίνει
κ' ἡ χαρά. Ἐκαμαν γάμους καὶ χαρὲς καὶ μεγάλες πασχαλιές, βάσταξ' ἡ
χαρὰ σαράντα μέρες καὶ σαράντα νύχτες καὶ ζοῦνε κεῖνοι καλὰ καὶ μεῖς
καλλίτερα.

10) Ἡ Σταχιοπέπελη.

Ἡράκλεια.

*Κόκκινη κλωστή κλωσμένη
στὴν ἀνέμη ντυλιγμένη,
δῶσ' της κλωτσο νὰ γυρίση,
παραμύθι ν' ἀρχηνίση
καὶ τὴν καλὴ μας συντροφιὰ
νὰ τὴν καλησπερίση.*

Ἀρχὴ τοῦ παραμυθιοῦ καλὴ σπέρα σας. Μιὰ φορὰ κι' ἓνα καιρὸ
ἦτανε μιὰ γοργὰ κ' εἶχε τρεῖς θυγατέρες, κάθουνταν στὸ πατερό κ' ἔγνε-

θαν μαλλὶ κ' εἶπανε, ὅποιανης κλωστή κοπεῖ θὰ τήνε σφάζουμε. Κόπηκε μιὰ φορὰ τῆς μάννας τους, τὸ σχώρεσαν, τὴ δεύτερη πάλι, τὴν τρίτη εἶπανε οἱ δυὸ μεγάλες νὰ τὴ σφάζουμε· ἡ μικρὴ θυγατέρα ποὺ τὴν ἔλεγαν Σταχτοπέπελη γιατί κάθονταν πλάγι στὸ μαγκάλι δὲν ἤθελε, οἱ μεγάλες δὲν τὴν ἄκσανε καὶ τὴν ἔσφαξαν.

Ἡ Σταχτοπέπελη τὴν ἔθαψε κάτ' ἀπὸ τὴ σκάλα, κάθε μέρα τὴν ἔκλαιγε, τὴ θύμιαζε καὶ ἔκαιγε τὸ καντήλι τῆς πάν' ἀπ' τὸ μνήμα, σιτὸν ὕπνο ἔβλεπε τὴ μάννα τῆς ποὺ τὴν ἔδινε πολλὲς εὐχὲς καὶ στίς ἄλλες δύο κατάρες. Στίς σαράντα μέρες, καὶ ποὺ θύμιαζε εἶδε τρία καρύδια, τᾶσπασε καὶ τὸ κάθε καρύδι εἶχε καὶ μιὰ φορεσιά, τὸ ἓνα εἶχε τὸν οὐρανὸ μὲ τ' ἄστρα, τ' ἄλλο τὸν κάμπο μὲ τὰ λουλούδια καὶ τ' ἄλλο τὴ θάλασσα μὲ τὰ ψάρια καὶ ἓνα ζευγάρι χρυσᾶ παπούτσια.

Τὴν Κυριακὴ πῆγανε οἱ ἀδελφές τῆς στὴν ἐκκλησίαν, ἡ Σταχτοπέπελη ἔσπασε τὸ ἓνα καρύδι καὶ ἔβαλε τὴ φορεσίαν τὸν κάμπο μὲ τὰ λουλούδια, τὰ χρυσᾶ παπούτσια καὶ πῆγε στὴν ἐκκλησίαν. Σὺν μίῃ μέσα ἔλαμψε ὁ κόσμος, ἔκαμε τὸ σταυρὸ τῆς, μοίρασε στίς φτωχοὶ ἀπὸνα φλουρί, μόνε στίς ἀδελφές τῆς ἔδωσε ἀπὸ μισό. Ὁ βασιλεὺς σὰν τὴν εἶδε τρελάθηκε ἀπὸ τὴν ὁμορφίαν τῆς. Ἡ Σταχτοπέπελη γλήγορα, γλήγορα φεύγει, πάγει στὸ σπίτι βγάζ' τὴ φορεσίαν τὸν κάμπο μὲ τὰ λουλούδια καὶ κάθεται πάλι κοντὰ στὸ μαγκάλι καὶ ἄρχισε νὰ σκαλίστῃ τὴ στάχτη. Σὺν ἤρτανε οἱ ἀδελφές τῆς ἀπὸ τὴν ἐκκλησίαν τὴν εἶπανε, στὴν ἐκκλησίαν ἦρτε μιὰ ὁμορφὴ βασιλοπούλα, φοροῦσε χρυσᾶ ροῦχα τὸν κάμπο μὲ τὰ λουλούδια καὶ μοίρασε στίς φτωχοὶ ἀπὸνα φλουρί καὶ μᾶς μᾶς ἔδωκε ἀπὸ μισό, καὶ μεῖς φτωχὰ κορίτσια δὲν εἴμαστε; ἂν εἰρχοῦσαν θᾶδινε καὶ σένα.

Ἡ Σταχτοπέπελη ἔλεγε, δὲ θέλω γὼ φλουριά, κλαίγω τὴ μαννούλα μ' ποὺ τὴ σφάζατε ἄδικα.

Ἀμα ἦρτε ἡ Κυριακὴ τὴ λένε οἱ ἀδελφές τῆς, αἴντε Σταχτοπέπελη νὰ πᾶμε στὴν ἐκκλησίαν.

—Γὼ δὲν παγαίνω, πάντε σεῖς.

Ἐφυγαν, ἡ Σταχτοπέπελη ἔσπασε τ' ἄλλο καρύδι καὶ ἔβαλε τὴ φορεσίαν τὴ θάλασσα μὲ τὰ ψάρια, τὰ χρυσᾶ παπούτσια καὶ πῆγε στὴν ἐκκλησίαν. Ἐλαμψ' πάλι ὁ κόσμος, μοίρασε φλουριά, θέλεσε ὁ βασιλεὺς νὰ τὴν πιάσ', δὲ μπόρεσε, κεῖν' ἔφυγε γλήγορα, ἄλλαξε τὰ ροῦχα καὶ κάθισε κοντὰ στὸ μαγκάλι.

Σὺν ἤλθαν καὶ οἱ ἀδελφές τῆς τὴν εἶπαν, ἦρτε πάλι ἡ βασιλοπούλα καὶ φοροῦσε τὴ θάλασσα μὲ τὰ ψάρια, θέλεσε ὁ βασιλεὺς νὰ τὴν πιάσ' καὶ ποὺ μοίραζε τὰ φλουριά, μὰ κεῖν' ἔφυγε, ἐμᾶς δὲ πρόκαμε νὰ μᾶς δόκη.

Σὺν ἦρθ' ἡ ἄλλη Κυριακὴ οἱ ἀδελφές εἶπαν πάλι στὴ Σταχτοπέπελη νὰ πᾶνε στὴν ἐκκλησίαν νὰ δῇ καὶ τὴ βασιλοπούλα ποὺ μοιράζ' τὰ φλουριά.

—Τί νὰ κάνω παιδί μ', βαρέθηκα μοναχός ἐδῶ χάμω, εἶπα νὰ λαλήσω τῇ φλογέρα μ' καὶ μὲ περάσ' κοιμάτ' ἡ ὥρα. Τὸν φίλο σ', νὰ σὲ πῶ γὰρ νὰ τὸν κάνς καλά· νὰ πᾶς καὶ νὰ βοῇς ἕνα μικρὸ παιδί, νὰ τὸ σφάζεις καὶ μὲ τὸ αἷμα τ' ν' ἀλείψης ὅλες τὶς φλέβες τοῦ φίλου σ' καὶ θά ζουντανέψ'.

—Τί λὲς καλὲ ἄνθρωπε μ', ἂν γίνῃ καλὰ ὁ φίλος μου τὸ μισὸ τὸ βασι-
λειο στὸ χαρίζω.

Στὸ μεταξὺ ἡ Πεντάμορφη γένεσε ἕνα παιδάκι, τὸ βασιλόπουλο πῆγε κρυφὰ στὸ παλάτι ἀρπάζει τὸ παιδί τ' ἀπ' τὴν κούνια τὸ σφάζ' καὶ μὲ τὸ αἷμα τ' ἀλείφ' ὅλες τὶς φλέβες τοῦ βεζυρόπουλου καὶ ζουντάνεψε ὁ φίλος τ.

Ἀγκαλιάσθηκανε, φιλήθηκανε καὶ δὲν ἤξεραν τί νὰ κάνε οἱ δυὸ φίλοι, καὶ πῆγαν στὸ παλάτι. Ὅμως τοὺς εἶδ' ὁ βασιλεὺς κ' ἡ Πεντάμορφη χάρι-
καν, ἔκαμαν μεγάλες γιορτές καὶ πανηγύρια, σαράντα μέρες καὶ σαράντα
νύχτες, ἔδωσαν στὸ γέρο τσομπάνη τὸ μισὸ βασίλειο, παντρεύθηκε τὸ βεζυ-
ρόπουλο μὲ τὴν ἀδελφή τῆς δράκαινας καὶ ἔζησαν αὐτοὶ καλὰ καὶ μεῖς καλλι-
τσοῦ.

12 Τὸ φεσάκ με τὴ χουσὴ φούνια.

Σηλυβριά.

Κόκκινη κλωστή κλωσμένη
στην ανέμη ντυλιγμένη,
δῶς τ' ἴης κλωτσο γὰ γυρίση
παράμυθι ν' ἀρχηρίση
καὶ τὴν καλή μας συντροφιά
γὰ τὴν καλησπερίση.

Μία φορά κ' ἔνα καιρὸ ἦταν ἕνας πατέρας καὶ μιὰ μητέρα κ' εἶχανε τρία κορίτσια, ὁ πατέρας ἦτανε πραγματευτής ¹⁾ καὶ πῆγαινε στὴν Πόλὴν μὲ τὸ καράβι καὶ ἀγόραζε πραγματείες, τίς μέρες ποὺ θάφηνε ὁ πατέρας ἡ παρoμάννα τοῦ μικροτέρου κοριτσιοῦ τὸ εἶπε, καὶ πῆς τὸν πατέρα σ' νὰ σὲ φέρῃ ἀπὸ τὴν Πόλὴν τὸ φεσάκ μὲ τὴ χουστὴ φούντα.

—Πατέρα, λέγ' ἡ μικρὴ κόρη τ', νὰ μὲ φέρῃς ἀπὸ τὴν Πόλιν τὸ φεσάκ
μὲ τὴ χρυσὴ φούντα, ἄλλο τίποτε δὲ θέλω. Ὁ πατέρας γέλασε γιὰ τὸ θέλη-
μα τῆς κόρης τ, ἀποχαίρετ' ἐν τῇ γυναίκα τ' καὶ τὰ κορίτσια τ' κ' ἔφυγε
γιὰ τὴν Πόλιν. Σὺν ἔφθασε, ἀγόρασε τὶς πρᾶματιες καὶ ἄλλα πράγματα
γιὰ τὸ σπiti, δῶρα γιὰ τὴν γυναίκα τ' καὶ τὰ κορίτσια τ' καὶ μὴτὴ κατὰ κα-
ράβι, φούσκωσε τὸ ἀέρας τὰ παννιά καὶ πῆγαινε. Σὺν ἔφθασε κατὰ μεσῆς

1) Ὑφασματοπώλης.

1. Ammonia
 2. Elaphidion
 3. Elaphidion
 4. Elaphidion
 5. Elaphidion
 6. Elaphidion
 7. Elaphidion
 8. Elaphidion
 9. Elaphidion
 10. Elaphidion
 11. Elaphidion
 12. Elaphidion
 13. Elaphidion
 14. Elaphidion
 15. Elaphidion
 16. Elaphidion
 17. Elaphidion
 18. Elaphidion
 19. Elaphidion
 20. Elaphidion
 21. Elaphidion
 22. Elaphidion
 23. Elaphidion
 24. Elaphidion
 25. Elaphidion
 26. Elaphidion
 27. Elaphidion
 28. Elaphidion
 29. Elaphidion
 30. Elaphidion
 31. Elaphidion
 32. Elaphidion
 33. Elaphidion
 34. Elaphidion
 35. Elaphidion
 36. Elaphidion
 37. Elaphidion
 38. Elaphidion
 39. Elaphidion
 40. Elaphidion
 41. Elaphidion
 42. Elaphidion
 43. Elaphidion
 44. Elaphidion
 45. Elaphidion
 46. Elaphidion
 47. Elaphidion
 48. Elaphidion
 49. Elaphidion
 50. Elaphidion
 51. Elaphidion
 52. Elaphidion
 53. Elaphidion
 54. Elaphidion
 55. Elaphidion
 56. Elaphidion
 57. Elaphidion
 58. Elaphidion
 59. Elaphidion
 60. Elaphidion
 61. Elaphidion
 62. Elaphidion
 63. Elaphidion
 64. Elaphidion
 65. Elaphidion
 66. Elaphidion
 67. Elaphidion
 68. Elaphidion
 69. Elaphidion
 70. Elaphidion
 71. Elaphidion
 72. Elaphidion
 73. Elaphidion
 74. Elaphidion
 75. Elaphidion
 76. Elaphidion
 77. Elaphidion
 78. Elaphidion
 79. Elaphidion
 80. Elaphidion
 81. Elaphidion
 82. Elaphidion
 83. Elaphidion
 84. Elaphidion
 85. Elaphidion
 86. Elaphidion
 87. Elaphidion
 88. Elaphidion
 89. Elaphidion
 90. Elaphidion
 91. Elaphidion
 92. Elaphidion
 93. Elaphidion
 94. Elaphidion
 95. Elaphidion
 96. Elaphidion
 97. Elaphidion
 98. Elaphidion
 99. Elaphidion
 100. Elaphidion

στή θάλασσα, τὸ καράβι στάθηκε καὶ πέτωσε, ὁ πλοίαρχος ρωτάει ὅλους μὴ ξέχασαν νὰ κάνε κανένα τάμα.

Τότε θυμήθηκε ὁ πατέρας τὸ φεσάκι μὲ τὴ χρυσὴ φούντα ποὺ τὸ ζήτησε ἡ μικρὴ τ' κόρη καὶ ἀναστέναξε, ἄχ ἀλί, ἄχ ἀλί.

Δὲν πρόφθασε νὰ πῇ τὸ λόγο καὶ βγαίν' ἀπ' τὴ θάλασσα ἕνας κατὰ μαυρος Ἀράπης καὶ τὸν λέγει, τί μὲ φώναξες;

— Δὲ σὲ φώναξα..

— Πῶς δὲ μὲ φώναξες, δὲν εἶπες ἄχ Ἀλή, ἄχ Ἀλή. Ἀλή μὲ λένε.

— Εἶπα Ἀχ ἀλί, ἄχ ἀλί, ποὺ ξέχασα ν' ἀγοράσω γιὰ τὴ μικρὴ μ' κόρη τὸ φεσάκι μὲ τὴ χρυσὴ φούντα, δὲ φώναξα ἐσένα.

— Καλὰ εἶπ' ὁ Ἀράπης, νὰ γυρίσης πίσω στὴν Πόλιν νὰ πάρης πὸ μέσα στὸ μπεζεστέν¹⁾ τὸ φεσάκι μὲ τὴ χρυσὴ φούντα, σὲ ἄλλο ταξίδι ποὺ θὰ πᾶς στὴ Πόλιν νὰ φέρῃς καὶ τὴν κόρη σ', νὰ μὲ φωνάξης νὰ τὴν πάρω. Σὰ δὲ μὲ τὴν φέρες θάλλῃς νὰ τὴν πάρω.

Ὁ καυμένος ὁ πρᾶματευτὴς περίλυπος ἔμεινε, τὸ καράβι γύρισε πίσω, βγήκε πήρε τὸ φεσάκι μὲ τὴ χρυσὴ φούντα. Ὄταν ἔφθασε σπίτι τ' εἶπε ὅλα στὴ γυναῖκά τ', ἔκλαιψαν καὶ λυπήθηκαν, ἡ μικρὴ ἡ κόρη σὺν ἔβαλε στὸ κεφάλι της τὸ φεσάκι μὲ τὴ χρυσὴ φούντα ἔγινε πιὸ ἔμορφη.

Ὅταν ἡ πρᾶμάτεια τελείωσε ἡ μητέρα καὶ οἱ ἀδελφές ἀγκάλιασαν, φιλήσαν τὴν μικρὴ ἀδελφὴ τους καὶ ὁ πατέρας τὴν πήρε μαζί τ' καὶ μπήκαν στὸ καράβι. Ὅταν ἔφθασαν κατὰ μεσημέρι στὴ θάλασσα στάθηκε τὸ καράβι καὶ φώναξ' ὁ πρᾶματευτὴς. Ἀχ Ἀλή, ἄχ Ἀλή. Βγήκ' ὁ Ἀλής, ἄρπαξε τὴν κόρη καὶ χάθηκε μέσα στὴ θάλασσα, τὴν πήγε μέσα σ' ἕνα παλάτι ποὺ ἦταν τοῦ βασιλεῖ τῆς θαλάσσης.

Ὑστερὰ ἀπὸ καιρὸ ὅταν τελείωσ' ἡ πρᾶμάτεια, ὁ πρᾶματευτὴς μπῆκε πάλι στὸ καράβι γιὰ τὴν Πόλιν, περνώντας στὸ γυρισμὸ στάθηκε τὸ καράβι κατὰ μεσημέρι στὴ θάλασσα καὶ φώναξε, ἄχ Ἀλή, ἄχ Ἀλή, δὲ μὲ δίνης γιὰ λίγο καιρὸ τὴν κόρη μ' καὶ πάλι νὰ στὴ φέρω;

— Σὲ τὴ δίνω, μὰ ὅταν ξαναπᾶς στὴ Πόλιν νὰ τὴ φέρες, σὰ δὲ τὴ φέρες θάλλῃς νὰ τὴν πάρω.

Βουτᾷ στὴ θάλασσα καὶ ἀνεβάζει πάνω τὴν κόρη στὰ ὀλόχρυσά ντυμένα.

Ὁ πατέρας τὴν ἀγκάλιασε καὶ στὸ σπίτι σὺν πηγάνε ἔγιναν μεγάλες χαρές, δὲν χόρταινε ἡ μάνα καὶ οἱ ἀδελφές τς νὰ τὴν βλέπνε.

Ἡ παραμάννα τὴν ψιλορωτοῦσε πῶς τὰ περνάει, ἐκεῖν' εἶπε πῶς ὅλη τὴ μέρα διασκεδάζει νὰ βλέπῃ τὰ ψάρια νὰ περνοῦνε ἀπὸ τὸ πιὸ μικρὸ ὡς τὸ πιὸ μεγάλο, μόνε ἕνα πρᾶμα δὲ μπορεῖ νὰ θυμηθῇ, πῶς βρίσκεται στὸ

1) Λ. Τ. Ἀγορὰ σκεπασμένη.

κρεββάτι, θυμᾶται μονάχα πὺν κάθε βράδν ὁ Ἀλῆς τὴν πηγαίνει ὥραϊα φαγιά καὶ τελευταῖα τὴν ποτίζ' ἕνα φυλτζάν γάλα.

Ἡ παραμάννα τὴν ἔδοσε ἕνα σφουγκάρ καὶ τὴν εἶπε, ἀπὸ καμιά δεκαριά μέρες ἀφοῦ γυρίσης βάλε τὸ σφουγκάρ στὸν κόρφο σ' καὶ τὸ βράδν ἀφοῦ φᾶς πρὶν πιῆς τὸ γάλα πὲς τὸν Ἀλή, δός' με σὲ παρακαλῶ τὸ μαντήλι μ' καὶ σὺ ὥς πὺν στὸ δόση ρίχνεις μέσα στὸ σφουγκάρι τὸ γάλα καὶ κάμνεις τὸν ἀποκοιμισμένο.

Ὅταν πραγματικὰ πῆγε τὴν κόρη τ' στὸν Ἀλή, ὁ Ἀλῆς ἀνέβκε ἀπὸ τὴ θάλασσα, τὴν ἀγκάλιασε καὶ τὴν πῆγε στὸ παλάτ. Ὑστερα ἀπὸ μέρες ἡ κόρη ἔβαλε στὸν κόρφο τῆς τὸ σφουγκάρι καὶ ἀφοῦ ἔφαγε πρὶν πιῆ τὸ γάλα λέγει στὸν Ἀλή, δός' με σὲ παρακαλῶ τὸ μαντήλι μ'.

Ὡς πὺν νὰ τὸ φέρῃ ὁ Ἀλῆς ἡ κοπέλλα ἔρριξε τὸ γάλα στὸ σφουγκάρι καὶ κάμνει πὺν κοιμᾶται. Ὁ Ἀλῆς τὴν πῆρε μὲ προσοχὴ ἀγκαλιά, τὴν πῆγε στὸ κρεββάτι τῆς, τὴν ξέντυσε, τὴν ἔβαλε ἕνα ὥραϊο πουνκάμισο, τὴν σκέπασε, ἄφισε τὸ φῶς ἀναμμένο καὶ ἔφυγε.

Ὑστερα ἀπὸ ὥρα ἡ πόρτα ἀνοιξε καὶ μπῆκε ἕνα βασιλόπουλο, ἡ κόρη ἔκαμνε τὴν κοιμισμένη, αὐτὸ τὴν χαίδεψε καὶ τὴν παρακαλοῦσε νὰ ξυπνήσ' καὶ νὰ μὴ τὸν τυραννεῖ τόσες μέρες.

Κεῖ πὺν τὸ βασιλόπουλο ἀπαρηγόητο τὴν ἔβλεπε, ἡ κοπέλλα πατᾶ τὰ γέλια καὶ κάθεται στὸ κρεββάτ.

— Ἀ, λέγει τὸ βασιλόπουλο, κάμνεις ψεῖματα τὴν κοιμισμένην γιὰ νὰ μὲ τυραννῆς καὶ τώρα γελάς. Βγῆκε θυμωμένο καὶ εἶπε τὸν Ἀλή νὰ τὴν πάρῃ καὶ νὰ τὴν κόψ' κομμάτια καὶ νὰ τὴν ρίξ' στὴ θάλασσα.

Ὁ Ἀλῆς τὴν λυπήθηκε, τὴν ἔντυσε μὲ τὰ χρυσά, τὴν ἀγκάλιασε καὶ τὴν ἔβγαλε στὴ στεριά.

Ἡ κοπέλλα δὲν ἤξερε τί νὰ κάνῃ, πάει, πάει βλέπει μιὰ καλύβα, κεῖ κάθουνταν μιὰ γορῆ καὶ τὴν παρακάλεσε νὰ τὴν πάρῃ.

— Πῶς σὺ μιὰ βασιλοπούλα θᾶλθεις νὰ καθίσης μέσα στὴν καλύβα;

Ἡ κοπέλλα εἶπε ὅλη τὴν ἱστορία τῆς καὶ ἡ γορῆ τὴν λυπήθηκε· νὰ μείνῃς, μὰ ἐγὼ εἶμαι πολὺ φτωχιά καὶ τὸ ψωμὶ ἀκόμα τὸ γυρεύω.

Μὴ στεναχωριέσαι ἀπὸ παράδες καὶ τὴν ἔδοσε μιὰ διαμαντόπετρα ἀπ' τὸ βραχιόλι τῆς, πάρε ὅτι θέλεις καὶ νὰ μὲ φέρῃς καὶ μιὰ φορεσιὰ γιὰ μεσόκοπη γυναῖκα.

Ἡ γορῆ πῆγε στὴ πολιτεία καὶ ἡ κοπέλλα βόλεψε τὴν καλύβα, τὴν σκούπισε τὴν καθάρσε, ἔπλυνε τὰ ροῦχα τῆς γορᾶς.

Ἡ γορῆ τὸ βράδν γύρσε καὶ ἔφερε ἀπ' ὅλα τὰ καλά. Ἡ κοπέλλα ἔβγαλε τὰ χρυσὰ ροῦχα καὶ τὸ φεσάκ μὲ τὴ χρυσὴ φούντα, τὰ παπουτσάκια τῆς καὶ τὰ ἔβαλε μέσα σ' ἕνα μπόγο, ἔβαλε τῆς μεσόκοπης τὰ ροῦχα καὶ ζούσανε μαζύ.

“Υστερα ἀπὸ καιρὸ λέγ’ ἡ κοπέλλα στὴ γρηά νὰ κᾶνε ἓνα λουτρὸ καὶ νὰ πηγαῖνε οἱ περαστικοὶ νὰ λούγουνται δωρεὰ καὶ νὰ λένε ἀπὸνα πα-
ραμύθ, ἔλπιζε νὰ μάθῃ γιὰ τὸ βασιλόπουλο τί ἔγινε.

Ἡ κοπέλλα κάθονταν πίσ’ ἀπὸνα μπερντέ κι’ ἄκουε παραμύθια
λογιῶν τῶν λογιῶν. Κεῖ ποὺ ἦτανε συλλογισμένη πᾶγ’ ἡ γρηά καὶ τὴ λέγ’
εἶναι τώρα δυὸ τρεῖς μέρες ποὺ ἔρχεται ἓνα σὰν βασιλόπουλο ἔξω κατ’
ἀπὸ τὸ δέντρο κλαίει κι’ ὀδύρεται καὶ λέγ’, ἄχ, πῶς τῶκαμα νὰ πῶ τὸν Ἀ-
λὴ νὰ σφάξ τὴν ἀγάπη μ’, ποὺ κάθε βράδυ τὴν ἀποκοίμιζε αὐτὸς καὶ δὲν
τῶξερα καὶ πάλι ἔλεγε, ἄχ πῶς τῶκαμα νὰ πῶ τὸν Ἀλὴ νὰ σφάξ τὴν ἀ-
γάπη μου, ποὺ κάθε βραδίду τὴν ἀποκοίμιζε αὐτὸς καὶ δὲν τῶξερα καὶ
κλαίει καὶ ὀδύρεται.

Δὲν τὸ λές, λέγει στὴ γρηά, νὰ ἔλθ’ νὰ λουσθῇ καὶ νὰ πῇ καὶ τὸ πα-
ραμύθι τ’. Ἡ κοπέλλα τὴν ἄλλη μέρα στολίσθηκε ἔβαλε τὰ χρυσὰ ροῦχα
μὲ τὸ φεσάκ μὲ τὴν χρυσὴ φούντα, τὰ παπουτσάκια της καὶ κάθσε πίσω
ἀπ’ τὸν μπερντέ ν’ ἀκούσῃ τὸ παραμύθι τοῦ βασιλόπουλο.

Ἦλθε τὸ βασιλόπουλο κι’ ἄρχισε νὰ λέγῃ. Μέσα στὸ παλάτι τοῦ πα-
τέρα μ’, σὲ μιὰ κᾶμαρα ἦτανε μιὰ κοπέλλα ἑμορφὴ σὰν τὸν ἥλιο κοι-
μισμένη, κάθε βράδυ πηγαινοκατερχομένη νὰ ξυπνήσῃ, τὴν χά-
ιδευε τὴν ἔλεγε νὰ μὴ μὲ τσοαννῇ, ξημέρωνε κι’ ἔφευγε. Αὐτὸ γίνον-
ταν κάθε βράδυ, ἓνα βράδυ καὶ ποὺ τὴν παρακαλοῦσα νὰ ξυπνήσῃ ἔξαφνα
ξύπνησε, κάθσε στὸ κρεβάτι καὶ γελοῦσε.

—Ἔτσι, τὴν εἶπα, ἔκαμνες τὸν κοιμισμένο καὶ μὲ περιγελοῦσες; Ἀπὸ
τὸν θυμὸ μου εἶπα στὸν Ἀγάπη τὸν Ἀλὴ, νὰ τὴν κᾶνῃ κομμάτια καὶ νὰ
τὴν ρίξῃ στὴν θάλασσα. Σὰν ἔμαθα ὕστερα πὼς ὁ Ἀλὴς κάθε βράδυ τὴν
ἔδινε αὐχλόνι¹⁾ καὶ τὴν ἀποκοίμιζε, χτυπῶ τὸ κεφάλι μ’, πῶς ἐγὼ ὁ ἴδιος
ἔγινα αἰτία νὰ τὴν χάσω.

Ἡ κοπέλλα δὲ βάσταξε, τραβάει τὸν μπερντέ, τὸ βασιλόπουλο σὰ τὴν
εἶδε τὴν ἀγκάλλασε καὶ τὴν εἶπε τώρα θὰ σὲ πάγω στὸν πατέρα μ’.

—Ὅχι εἶπε ἡ κοπέλλα, σὲ παρακαλῶ νὰ πᾶμε στὸ δικό μου τὸν πα-
τέρα καὶ στὴ μητέρα μ’ καὶ τὸ λουτρὸ νὰ τὸν χαρίσῃμε στὴ πολιτεία καὶ
ν’ ἀφίσῃμε παρὰδες γιὰ μάννα²⁾ νᾶρχουνται ὅλ’ οἱ φτωχοὶ νὰ λούζονται
δωρεά.

Τὸ βασιλόπουλο πῆρε τὴν κοπέλλα καὶ τὴν καλὴ γρηά καὶ πῆγαν
στὴν πατρίδα τῆς κοπέλλας.

Σὰν τοὺς εἶδανε ὁ πατέρας ἡ μητέρα κ’ οἱ ἀδελφὲς ἔβγαλαν τὰ μαῦ-
ρα ποὺ ἦτανε μαυροφορεμένες κ’ ἔκαμαν γάμους καὶ χαρὲς καὶ μεγάλες
πασχαλιές.

1) Λ. τ. = ὄπιον. — 2) = Κεφάλαιο.

17. Ο βασιλεὺς καὶ βασιλοπούλα. Σαλβερία

Μισοφύλιος Παράμυθια τῆς Θράκης κατὰ τὴν γλῶσσαν 123
 βασιλοπούλα καὶ κερλοῦντα
 τσεβρέ 1) δλόχρυσο, δώδεκα χρόνια κεντοῦσε καὶ πάνω στὰ δώδεκα τὸν
 τελείωσε. Ὅταν τὸν τελείωσε φώναξε ὅλες τὶς φιληνάδες τς καὶ τὶς εἶ-
 πε, νὰ πᾶμε ἔξω στὸ Μάη. Ἀνέβηκαν σ' ἓνα βουνάλακ' καὶ συρριανούσαν,
 κεὶ ποὺ ἡ βασιλοπούλα καμάρωνε τὸν τσεβρέ, κατεβαίν' ἓνας λέλεγκας
 καὶ τὸν πέρνει.

Ἄρχισ' ἡ βασιλοπούλα νὰ κλαίῃ, νὰ δέρνεται καὶ νὰ μὴν ἔχ' παρη-
 γοριά, ὁ βασιλέας τὴν εἶπε, μπρὲ παιδί μ', μὴ στεναχωριέσαι, γὼ θὰ σὲ
 φέρω ἓνα καλλίτερο.

Ἡ βασιλοπούλα δὲν ἤθελε νὰ ἀκούσ', ἐγὼ θέλω αὐτὸν ποὺ κέντησα
 μὲ τὰ χέρια μ'.

Ὁ βασιλέας ἤθελε νὰ τὴ παντρέψ', ἡ βασιλοπούλα δὲν ἤθελε μόνο
 τὸν εἶπε θέλω νὰ μὲ κτίσης ἓνα λουτροὺ καὶ σ' αὐτὸ τὸ λουτροὺ νὰ ἔρχουν-
 ται νὰ λούζονται δωρεάν κι' ὁ καθένας ποὺ θὰ ἔρχεται νὰ μὲ λέγ' μιὰ
 ἱστορία κ' ἴσως μάθω τίποτε γιὰ τὸν τσεβρέ.

Ὁ βασιλέας ὅπως ἤθελ' ἡ βασιλοπούλα ἔχτισε τὸ λουτροὺ κι' αὐτὴ
 πῆγε κ' ἔγινε λουτράρισσα, κάθσε δυὸ χρόνια καὶ τίποτε δὲν ἔμαθε, ὅλο
 εἶχε τὴν ἐλπίδα καὶ δὲν τὴν ἔχανε.

Ἄς ἀφίσμε τὴ βασιλοπούλα νὰ προιμένη κι' ἄς πᾶμε σὲ μιὰ μάννα
 ποὺ εἶχε τρεῖς κόρες κ' ἡ μιὰ ἦτανε ζουολή, ἡ ζουολὴ εἶχε τὴ μανία νὰ
 βγαίν' τὴ νύχτα καὶ νὰ γυρίζ', οἱ ἀδελφές τῆς τὴ δέρνανε, αὐτὴ πάλε
 ἔβγαине τὸ τελευταῖο βράδυ, ἀφοῦ τὴν ἔδειρανε καλά καλά, τὴν ἔκλεισα-
 νε μέσα. Αὐτὴ πᾶγ' νὰ κοιμηθῇ μπρὸς στὴν ξώπορτα κι' ὅλη τὴ νύχτα
 κύτταγε ἀπ' τὴν κλειδαρότρυπα, βλέπ' καὶ περνάει ἓνας ντερβίσης μὲ τὸ
 σαρίκ', κάθουντανε στ' ἄλογο, κι' ἀπὸ πίσω τ' πολλὲς καμῆλες, ὁ δερβίσης
 βαστοῦσε ἓνα σουραῦλ στὸ στόμα τ' καὶ σφύραγε. Περιέργη καθὼς ἦτα-
 νε, γὼ λέγ' θὰ τὸν πᾶρω τὸ καταπόδι, σπᾶν' τὸ παράθυρο καὶ βγαίν' ἔξω
 καὶ πάγει πὸ πίσω τ'.

Μπρὸς ὁ ντερβίς πῖς' αὐτὴ, φθάνε σ' ἓνα παλάτ', μόλις μπῆκε
 μέσα, βγάξ' αὐτὴ ποὺ φοροῦσε καὶ γίνεται ἓνα παλληκάκ' σὰν ἄγγελος,
 πῆγε κάθσε κ' ἔφαγε ἀνόρεχτα καὶ πῆγε νὰ κοιμηθῇ. Πρὶν κοιμηθῇ σή-
 κωσε τὸ μαξιλάρι τ' κ' ἔβγανε ἓνα χρυσὸ τσεβρέ κι' ἄρχισε νὰ κλαίῃ καὶ
 νὰ λέγῃ:

1) Λ. Τ. Κεφαλόδεσμος ἀπὸ ἄσπρο ψιλὸ παννὶ τετράγωνο κεντημένο δλόγυρα
 καὶ στὶς τέσσερες ἄκρες μὲ κέντημα μετρητό, χωρὶς ἀνάποδη καὶ καλή, μὲ μετὰξια
 χρωματιστά καὶ πολλὲς φορὲς μὲ ἀνάμεσα σύρμα χρυσὸ ἢ καὶ ὅλο χρυσοκεντημένο.
 Τσεβρέδες ἔλεγαν καὶ τὶς κεντημένες πετσέτες μὲ τὸ ἴδιο κέντημα στὶς δυὸ
 ἄκρες.

Γλινίνα
 Σαλβερία

Σαλβερία:

Ἄρχισ'!

1941

122-125

*Χεράκια πὺν σὲ κεντήσανε,
κορμάκι πὺν σὲ ντυλίχθηκε
καὶ κεφάλι πὺν σὲ φόρεσε,
πότε θὰ μ' ἀξιώσει ὁ Θεός,
νὰ λυθοῦνε τὰ μάγια
καὶ ἔλθω νὰ σὲ πάρω ;*

Τᾶλεγε κ' ἔκλαιγε κ' ὕστερα τὸν πῆρ' ὁ ὕπνος.

Μόλις τὰ εἶδ' ἡ ζουρλὴ πάγει στὸ σπίτι τς, τὴν εἶδ' ἡ μάννα τς κ' οἱ ἀδελφές της τήνε δίνε διπλὸ ξύλο, ἀφοῦ ἔφαγε τὸ ξύλο ἔπεσε καὶ κοιμήθηκε. Τὸ πρῶι λέγ' στίς ἀδελφές της ἐτοιμασθῆτε νὰ πᾶμε στὸ λουτρό. Ἄρχισαν νὰ τὴν κοροῖδεῦνε, πῆγε μοναχιά, λούσθηκε καὶ πῆγε νὰ πῇ μιὰ ἱστορία στὴ βασιλοπούλα.

—Βασιλοπούλα μ', εἶπε, δὲ μὲ κολνοῖσε ὕπνος κ' εἶδα τὴ νύχτα νὰ περνᾷ μπρὸς ἀπ' τὴ πόρτα μας ἕνα ντερβίσης μετ' ὁ σαρίκ', κάθοντανε στ' ἄλλογο κι' ἀπὸ πίσω τ' πάγαιναν πολλὲς καμῆλες, ὁ ντερβίσης βαστοῦσε ἕνα σουραύλι στὸ στόμα τ' καὶ σφύραγε, μπρὸς ὁ ντερβίσης, πίσω γώ, φθάνω σ' ἕνα παλάτ'. Μόλις μπήκε μέσα βγάξ' αὐτὰ πὺν φοροῦσε καὶ γίνεται ἕνα παλληκάρ' σὰν ἄγγελος, πῆγε κάθσε κ' ἔφαγε ἀνόρεχτα καὶ πῆγε νὰ κοιμηθῇ. Πρὶν κοιμηθῇ σήκωσε τὸ μαξιλάρ' τ' κ' ἔβγαλε ἕνα χρυσὸ τσεβρὲ κι' ἄρχισε νὰ κλαίγῃ καὶ νὰ λέγῃ :

*Χεράκια πὺν σὲ κεντήσανε,
κορμάκι πὺν σὲ ντυλίχθηκε
καὶ κεφάλι πὺν σὲ φόρεσε,
πότε θὰ μ' ἀξιώσει ὁ Θεός,
νὰ λυθοῦνε τὰ μάγια
καὶ ἔλθω νὰ σὲ πάρω ;*

Τᾶλεγε κ' ἔκλαιγε κ' ὕστερα τὸν πῆρ' ὁ ὕπνος.

Ἡ βασιλοπούλα τὴν εἶπε, ἂν μὲ πᾶς καὶ βρῶ αὐτὸν τὸν ἄνθρωπο θὰ σὲ χαρίσω τὸ μισό μ' βασίλειο. Τὸ βράδυ πᾶγ' καὶ πέρνει τὴ βασιλοπούλα στὸ σπίτι τς καὶ τὴν λέγει, δῶ θὰ κοιμηθεῖς μπροστὰ στὴν πόρτα. Τὴν ἔστρωσε καὶ ξαπλώθηκε ἡ βασιλοπούλα, τὰ μεσάνυχτα ἄκसानε τὸ σουραύλι καὶ σκώθηκαν, ὁ ντερβίσης κάθοντανε στ' ἄλλογ' τ' κι' ἀπὸ πίσω πῆγαιναν πολλὲς καμῆλες, μπρὸς ὁ ντερβίσης κ' οἱ καμῆλες καὶ τὸ κατόπ' ἡ βασιλοπούλα κ' ἡ ζουρλὴ ἔφθασαν στὸ παλάτι τ'. Πάλαι μόλις μπήκε ὁ ντερβίσης βγάξει αὐτὰ πὺν φοροῦσε καὶ γίνεται ἕνα παλληκάρ' σὰν ἄγγελος, κάθσε κ' ἔφαγε ἀνόρεχτα καὶ πῆγε νὰ κοιμηθῇ. Πρὶν κοιμηθῇ σήκωσε τὸ μαξιλάρι τ' κ' ἔβγαλε ἕνα χρυσὸ τσεβρὲ κι' ἄρχισε νὰ κλαίγῃ καὶ νὰ λέγῃ :

Χεράκια πὸν σὲ κεντήσανε,
κορμάκι πὸν σὲ ντυλίχθηκε
καὶ κεφάλι πὸν σὲ φόρεσε,
πότε θὰ μ' ἀξιώσει ὁ Θεός,
νὰ λυθοῦνε τὰ μάγια,
καὶ ἔλθω νὰ σὲ πάρω;

Κεῖ πὸν ἔκλαιγε καὶ δέροντανε τὸ παλληκάρ', φανερώνει' ἡ βασι-
λοπούλα καὶ τὸν λέγει, σὺ μὲ πήρες τὸν τσεβρέ μ'.

—Σὺ εἶσαι πὸν φύλαγα τόσο καιρό;

Ἡ βασιλοπούλα βγάζ' ἓνα φάρμακο πὸν πήρε μαζί της τὸν ἔλυσε
τὰ μάγια κ' ἔμεινε παλληκάρ' ὅπως ἦτανε, πῆγαν στὸ παλάτ' καὶ κάναν
σαράντα μέρες καὶ σαράντα νύχτες γάμο, μὲ χαρὲς καὶ πασχαλιὲς καὶ ξε-
φάντωσες πολλές.

Μὲ τὰ μάγια ἔκαμε καὶ τὴ ζουρλὴ καλὰ, τὴν ἔδωσε τὸ μισὸ βασίλειο
κ' ἔζησαν καλὰ κ' ἤμνα καὶ γὼ κεῖ μ' ἓνα κόκκινο βρακί.

18. Τὸ μαγεμένο βασιλόπουλο.

Ἡράκλεια.

Μιά φορὰ κ' ἓνα καιρὸ ἦτανε μιὰ μάνα κ' εἶχε ἓνα κορίτσ', τὸ κο-
ρίτσ' κάθονταν κάθε μέρα στὸν ἀργαλειό κ' ἔφαινε καὶ κεῖ πὸν ἔφαινε
πήγαινε ἓνα πουλὶ κ' ἔλεγε:

Τί καλὸ κορίτσι ποῦσαι,
τί καλὸ παννὶ πὸν φαίνεις,
βασιλὲ ἄντρα θὰ πάρεις,
πεθαμμένο θὰ τὸν εὔρεις.

Τὸ κορίτς ἦτανε πάντοτε συλλογισμένο, μιὰ μέρα τὸ πήρανε οἱ φι-
ληνάδες του καὶ πῆγανε στὸ βουνὸ νὰ διασκεδάσνε, κεῖ πὸν περπατούσα-
νε σκώνεται μιὰ ἀνεμοκαλὴ ¹⁾ καὶ πέταξε τὸ φακιόλι τ', ἔτρεξε νὰ τὸ πι-
άσ', ὁ ἀέρας τὸ πήγε μέσα ἀπὸ μιὰ μεγάλ' πόρτα, μπῆκε τὸ κορίτς νὰ
τὸ πάρ', κλείν' πὸ πίσω τ' ἡ πόρτα, προσπαθεῖ ν' ἀνοίξ', φωναζ' τὶς φιλη-
νάδες, τίποτε, τὸ κορίτς κλείσθηκε. Μέσα ἦτανε ἓνα μεγάλο παλάτ', χω-
ρὶς ψυχὴ ζουντανή, γυρνάει σαράντα κάμαρες, ἡ μιὰ πὸν καλὰ στολισμένη
πὸ τὴν ἄλληνα, στὴν τελευταία ἦτανε ξαπλωμένο σὰν πεθαμένο σ' ἓνα
κρεβάτ' ἓνα βασιλόπουλο στὸ κεφάλι τ' καὶ στὰ πόδια τ' ἔκαιγε πὸ μιὰ

1) Ἀνεμοστρόβιλος.

λαμπάδα, πάνω στο τραπέζι ἦτανε ἓνα γράμμα, τὸ πῆρε καὶ τὸ διάβασε :

«Ὅποιος μὲ ξενυχτῆς σαράντα μέρες καὶ σαράντα νύχτες χωρὶς νὰ κοιμηθῇ, ἂν εἶναι νιὸς θὰ τὸν κάμω ἀδελφὸ μ', ἂν εἶναι γέρος θὰ τὸν κάμω πατέρα μ', ἂν εἶναι γοργὰ θὰ τὴν κάμω μητέρα μ' κι' ἂν εἶναι νιά θὰ τὴν κάμω γυναῖκά μ'. Μὲ καταράσθηκε μιὰ μάγισσα καὶ μ' ἔδωσ' αὐτὴ τὴ κατάρα».

Τὸ κορίτσι ἄρχισε νὰ κλαίγ', καλὰ μ' ἔλεγε τὸ πουλὶ ποὺ θὰ πάρω πεθαμμένο ἄντρα, θὰ καθίσω νὰ τὸ ξενυχτήσω γιὰ ν' ἀναστηθῇ.

Ἐπιασε καὶ συγύρισε τὴν κάμαρα καὶ κάθοντανε πλάγι στο βασιλόπουλο καὶ ξενυχτοῦσε, ξενύχτησε τριάντα ἔννια μέρες, ἀπόκανε πιά ἀπ' τὸν ὕπνο, περνάει ἕνας ἀπ' ἔξω καὶ φώναζε, σκλάβες πουλῶ, σκλάβες πουλῶ. Τὸν ρίχνει ἓνα πιάτο φλουριὰ κι' ἓνα σχοινὶ καὶ τότε λέγει, νὰ πιασθῇ σ' αὐτὸ μιὰ σκλάβα. Τὴν ἀνέβασε καὶ τὴν εἶπε, κάθσε νὰ ξενυχτήσης, θὰ πέσω λίγο νὰ κοιμηθῶ καὶ σὰ ξυπνήσ' τὸ βασιλόπουλο φώνα με.

Ἦλθανε οἱ σαράντα μέρες ξυπνάει τὸ βασιλόπουλο, βλέπει τὴ σκλάβαν ποὺ κάθοντανε πλάγι τ' καὶ τὴν ρωτᾷ, σὲ ξαγούνησες σαράντα μέρες καὶ σαράντα νύχτες;

Ἡ σκλάβα εἶπε ναί.

— Ποιὸ εἶναι τὸ κορίτσι ποὺ κοιμάται;

— Εἶν' ἡ σκλάβαν μ'.

Τὸ βασιλόπουλο πίστεψε καὶ τὴν πῆρε γυναῖκα τ' καὶ τὸ κορίτσι ποὺ τὸ ξενύχτησε σαράντα μέρες τῷ βασιλόπουλῳ νὰ φυλάγ' τις χῆνες.

Πέρασε καιρὸς, τὸ βασιλόπουλο θὰ πήγαινε στὴν Πόλη, ρώτισε ὅλοι τὶς ἄνθρωποι τοῦ παλατιοῦ τί θέλνε νὰ τοὺς φέρ', ρώτισε καὶ τὴ χηνανοῦ ποὺ ἦτανε ὁμορφὴ καὶ καλὴ κι' ὅλο λυπημένη.

— Γὼ θέλω τρεῖς πράματα, μαχαῖρι τῆς σφαγῆς, σχοινὶ τῆς κρεμαστῆς καὶ πέτρα τῆς ὑπομονῆς.

Πῆγε τὸ βασιλόπουλο στὴν Πόλη, ψοφῶσε ὅτι τὸ παράγγειλανε καὶ μπῆκε στο καράβ', νὰ γυρίσ' στὴν πατρίδα τ'. Στὸ μισὸ δρόμο μαρμάρωσε τὸ καράβ', ὁ καραβοκύρης ρώτισε τὸ βασιλόπουλο νὰ μὴ ξέχασε κανένα τάμα.

Τότε θυμήθηκε τὸ μαχαῖρ' τῆς σφαγῆς, τὸ σχοινὶ τῆς κρεμαστῆς καὶ τὴν πέτρα τῆς ὑπομονῆς καὶ γύρσε πίσω τὸ καράβ'. Ἐτρεξε σ' ὅλα τὰ τσαρσιὰ τῆς Πόλης, πούθενά δὲν τᾶβρισκε, στὰ ὕστερὰ σ' ἓνα, εἶδε ἓνα γέρο, αὐτὸς εἶχε τὸ μαχαῖρ' τῆς σφαγῆς, τὸ σχοινὶ τῆς κρεμαστῆς καὶ τὴν πέτρα τῆς ὑπομονῆς. Θὰ σὲ τὸ δόσω εἶπ' ὁ γέρος στο βασιλόπουλο, ὅποιος τὰ γυρεύει ἔχει μεγάλο καὶνὸ, νὰ τὸν προσέξῃς γιατί θὰ κρεμασθῇ.

Ὅταν τὸ βασιλόπουλο ἔφθασε στο παλάτι τ', ἔδωσε σ' ὅλους τὰ δῶρα, ἡ χηνανοῦ σὰν πῆρε τὸ μαχαῖρ' τῆς σφαγῆς, τὸ σχοινὶ τῆς κρεμαστῆς καὶ

δαχτυλίδ' καὶ σταματάει. Αὐτὸ τὸ δαχτυλίδ' εἶναι δικό μ' πῶς τὸ φορεῖς ἐσύ;

Κ' εἶπε ἡ κοπέλλα ὅλ' τὴν ἱστορία, πὼς οἱ ἀδελφάδες τῆς ἀφικρίσθηκαν καὶ τὸ πρῶν τὴν πῆγανε στὸ λουτρό κ' ἡ μιὰ ἀδελφή τς ἔσπασε ὅσα ποτήρια καὶ γυαλιὰ εἶχανε καὶ τᾶβαλε στὴ λεκάν', πὼς πῆρε τὸ βεργάκι καὶ χτύπησε κι' ὁ σταυραετὸς μὲ τὴν ὀρμὴ πού κατέβηκε μπήκανε τὰ γυαλιὰ μέσα τ', ὕστερα πὼς ἔγινε γύφτισσα καὶ πῆγε καὶ τὸ σωτήρεψε.

— Καὶ ποῦ, τὴν ρωτᾷ τὸ βεζυράκ', εἶναι οἱ ἀδελφάδες σου;

— Στὴν πλαγινὴ κάμαρα καὶ κοιμοῦνται.

Πέρνει τὸ σπαθί τ', πάγει καὶ τίς κόφτει τὰ κεφάλια τους καὶ τὴν κοπέλλα τὴν βάζ' στὰ φτερά τ' καὶ πάγει στὴ μητέρα τ' καὶ τὴ λέγ', μητέρα, αὐτὴ εἶναι ἡ ἀρβωνιαστικιά μ', θέλω νὰ τὴν πάρω γυναῖκα, αὐτὴ εἶναι πού μὲ γιάτρεψε σὰν ἡμνα ἄρρωστος.

— Ὅπως θέλεις γιέ μ', θὰ τὴν κάνουμε ἀπὸ σήμερις θυγατέρα μας.

Ἐγινε ὁ γάμος σαράντα μερόνυχτα καὶ ἡμυνα ἐγὼ ἐκεῖ μ' ἓνα κόκκινο βρακί, ἔζηγαν καὶ βασιλεύανε καὶ τὰ ἀβγά παστρεύανε.

20. Ἡ βασιλοπούλα ἢ Ἑμορφη τοῦ κόσμου.

Σηλυβριά.

Μιὰ φορὰ κ' ἔνα καιρὸ ἦτανε ἓνας βασιλεὺς καὶ μιὰ βασίλισσα κ' εἶχαν τρία βασιλόπουλα, πέθανε ἡ βασίλισσα καὶ τὰ εἶπε ὁ βασιλεὺς, ἅμα πεθάνω καὶ γὼ νὰ πάρτε τὰ κλειδιά τοῦ παλατιοῦ, ν' ἀνοίξετε μονάχα τὶς τριάντα ἐννιὰ κάμαρες τὴν τελευταῖα νὰ μὴ τὴν ἀνοίξετε γιατί θὰ σᾶς καταραστῶ.

Σὰν πέθανε ὁ βασιλεὺς, ὕστερα πὸ σαράντα μέρες πῆρε τὸ μεγαλεῖτερο τὸ βασιλόπουλο τὰ κλειδιά κι' ἀνοίξε τὶς τριάντα ἐννιὰ τὶς κάμαρες, εἶχαν μέσα πολλὰ φλωριά, στὴν τελευταία κάμαρα τὸ κλειδί ἦτανε πάν' στὴν κλειδαρότρυπα, τὴν ἀνοίξε κ' εἶδε μιὰ ζωγραφιά, τὴν Ἑμορφη τοῦ κόσμου, μόλις τὴν εἶδε θάμπωσε τὸ φῶς του, τόσο Ἑμορφη ἦτανε, θᾶμαξε, κ' εἶπε, γὼ θὰ πάγω νὰ τὴ βρῶ. Ἡ κάμαρα πού εἶχε τὴ ζωγραφιά ἦτανε κοντὰ στὴν ἀκροθαλασσιὰ καὶ κεῖ ἦτανε μιὰ χρυσὴ βάρκα μὲ χρυσὴ ἄλυσσιδα δεμέν', μπῆκε μέσα κ' ἡ βάρκα ἔφυγε μοναχιά, ἦτανε μαγεμέν' καὶ τὸ ἔβγαλε σὲ μιὰ πολιτεία.

Κεῖ στὴν πολιτεία πού βγῆκε ρώτσε, ποῦ μπορῶ νὰ βρῶ τὴν Ἑμορφη τοῦ κόσμου; Τὸ εἶπανε δὲ μπορεῖς νὰ τὴνε βρεῖς, τὴν ἔχ' κρυμμέν' ὁ πατέρας τῆς ὁ βασιλεὺς κι' ὅσα βασιλόπουλα ἤλθανε γιὰ νὰ τὴ βροῦνε σκοτώθηκαν ἀπ' τὸν βασιλέ.

— Γὼ θὰ πάγω νὰ τὴ βρῶ.

Πῆγε τὸ βασιλόπουλο στὸ βασιλὲ καὶ τὸν εἶπε, βασιλέ μ' πολύχρονο,

«Ὁρακί»
Αὐτὸ

7.25.1941

ο. 130

- 133

ἦρτα νὰ σὲ γυρέψω τὴ βασιλοπούλα, τὴν Ἑμορφη τοῦ κόσμου.

— Ἀμα τὴ βρεῖς πάρ' τηνα.

Τὸν ἔδωσε σαράντα μέρες διορία ὡς ποὺ νὰ τὴ βρῇ. Τὸ βασιλόπουλο σκάλιζε σ' ὅλη τὴν πολιτεία, δὲ μπόρεσε νὰ τὴ βρῇ, τὴν τελευταία μέρα πῆγε στὸ βασιλὲ καὶ τὸν εἶπε, σ' ὅλη τὴν πολιτεία σκάλιξα δὲν τὴν ἦρτα, νὰ σκαλίξω καὶ στὸ παλάτ'.

Δὲν τὴν ἦρε καὶ στὸ παλάτ' κι' ὁ βασιλεὺς ἔδωσε διαταγὴ νὰ τὸ κόψ-
νε τὸ κεφάλι τ'.

Πέρασαν σαράντα μέρες, εἶδε τὸ δεῦτερο βασιλόπουλο ποὺ δὲ φάνκε ὁ ἀδελφός τ', γυρίζ' τις κάμαρες τοῦ παλατιοῦ, ἀνοίγ' καὶ τὴν τελευταία. Σὰν εἶδε τὴ ζωγραφιὰ τὴν Ἑμορφη τοῦ κόσμου σάστισε, κι' εἶπε, γὰ θὰ πάγω νὰ τὴ βρῶ. Μπῆκε μέσα στὴ χρυσὴ βάρκα, κ' ἡ βάρκα τὸ ἔβγαλε στὴν πολιτεία καὶ ρώτσε, ποὺ μπορῶ νὰ βρῶ τὴ βασιλοπούλα, τὴν Ἑμορφη τοῦ κόσμου;

Τὸ εἶπαν δὲ μπορεῖς νὰ τὴ βρῇς, ὁ πατέρας τῆς ὁ βασιλεὺς τὴν ἔχ' βαθεῖα κρυμμένη, κανένα βασιλόπουλο δὲ μπόρεσε νὰ τὴ βρῇ καὶ ὅλα τὰ σκοτῶν'.

— Γὼ θὰ πάγω νὰ τὴ βρῶ.

Πῆγε τὸ βασιλόπουλο στὸ παλάτ' κι' εἶπε στὸν βασιλέ, βασιλέ μ' πολύχρονο, ἦλθα νὰ σὲ γυρέψω γυναῖκά μ' τὴ βασιλοπούλα, τὴν Ἑμορφη τοῦ κόσμου.

— Ἀν τὴ βρεῖς πάρ' τηνα.

Τὸ βασιλόπουλο σκάλιξε παντοῦ σαράντα μέρες κι' ὁ βασιλεὺς ἔδωσε προσταγὴ κ' ἔκοψαν τὸ κεφάλι τ'.

Σὰν πέρασε καιρὸς κ' εἶδε τὸ βασιλόπουλο ποὺ δὲ γύρσανε τὰ ἀδελφια τ', πῆρε τὰ κλειδιά καὶ ἀνοίξε τις τριάντα ἐννιά τις κάμαρες, σὰν ἀνοίξε τὴν τελευταία κ' εἶδε τὴ ζωγραφιὰ ζαλισθῆκε ἀπὸ τὴν ἔμορφη τῆς Ἑμορφῆς τοῦ κόσμου κ' εἶπε γι' αὐτήνα χάθηκαν καὶ τ' ἀδελφια μ'.

Πῆρε μαζί τ' πολλὰ φλουριά καὶ μπαίν' στὴ χρυσὴ βάρκα, κ' ἡ βάρκα τὸν ἔβγαλε στὴν ἴδια πολιτεία, τὴν ἔδωσε γερά στὴν ἄκρη τῆς θάλασσας καὶ πῆγε καὶ ρωτάει γιὰ τὴν Ἑμορφη τοῦ κόσμου. Τὸ εἶπαν δὲ μπορεῖς νὰ τὴ βρῇς, γι' αὐτήνα χάθηκαν πολλὰ βασιλόπουλα.

Τί νὰ κάν', πηγαίν' τὸ βασιλόπουλο σὲ μιὰ μάγισσα, τὴν ἔδωσε πολλὰ φλουριά καὶ τὴν εἶπε, θέλω νὰ βρῶ τὴν Ἑμορφη τοῦ κόσμου.

— Δὲ θὰ μπορέσης νὰ τὴ βρῇς, μόνε νὰ πᾶς σ' ἓνα χρυσικὸ καὶ νὰ παραγγείλῃς μιὰ χρυσὴ καμήλα, μέσα νὰ χωράγῃ ἓνας ἄνθρωπος μὲ τὰ φαγιά τ' καὶ τὰ ψωμιά τ', νὰ μπῆς μέσα καὶ νὰ παίξῃς ἓνα ὄργανο.

Πῆγε στὸ χρυσικὸ καὶ τὸ ἔκαμε τὴν καμήλα, ἡ μάγισσα τὴν τραβοῦσε καὶ τὴν γύριζε μέσα στὴν πολιτεία καὶ τὸ βασιλόπουλο μέσα ἔπαιζε τὸ ὄργανο. Τ' ἄκσε ὁ βασιλεὺς πὼς εἶναι μιὰ χρυσὴ καμήλα καὶ παίξ' ὄργανο κ' εἶπε νὰ τὴν πᾶνε στὸ παλάτ' νὰ γλεντήσνε.

Ἡ βασιλοπούλα, λέγ' πατέρα, τόσα χρόνια μ' ἔχς σκλαβωμέν', δὲ μὲ φέρνεις καὶ μένα τ' ὄργανο; καὶ πρόσταξε ὁ βασιλεὺς καὶ πῆγαν τὴν καμήλα στὴν κάμαρα τῆς βασιλοπούλας.

Ἡ καμήλα εἶχε καὶ μιὰ τρύπα γιὰ νὰ πέρνῃ ἀνάσα τὸ βασιλόπουλο καὶ βλέπ', σὺν τὴν εἶδε θάμπωσε ἀπὸ τὴν ἑμορφιά τς καὶ τὴν εἶπε, δῶ εἶσαι καὶ γὼ σὲ γύρευα τόσο καιρό.

Τότε ἡ βασιλοπούλα ὁρμήνεψε τὸ βασιλόπουλο πῶς νὰ πάγ' νὰ τὴ βοῇ. Τὸ εἶπε, κάτ' ἀπὸ τὸ θρόνο τοῦ πατέρα μ', εἶνε ἕνα σανίδ' μὲ τὸ χαλκὰ νὰ τὸν τραβήξῃς, εἶναι σαράντα σκαλοπάτια κ' ἀφοῦ τὰ κατέβς, εἶναι σαράντα κάμαρες, ἡ τελευταία εἶναι ἡ δική μ'. Ὁ βασιλεὺς θὰ σὲ πεῖ, γιὰ μάγισσας παιδι εἶσαι, γιὰ ἡ ἑμορφη τοῦ κόσμου σ' ὁρμήνεψε καὶ σὺ θὰ πεῖς, οὔτε μάγισσας παιδι εἶμαι, οὔτε ἡ ἑμορφη τοῦ κόσμου μ' ὁρμήνεψε.

Ὑστερα θὰ σὲ δεῖξ' σαράντα πάπιες ὅλες ἴδιες καὶ θὰ σὲ πεῖ νὰ μὲ βοῇς, γὼ θὰ κουνήσω τὴν οὐρά μ'. Πάλι θὰ σὲ πεῖ, γιὰ μάγισσας παιδι εἶσαι, γιὰ ἡ ἑμορφη τοῦ κόσμου σ' ὁρμήνεψε καὶ σὺ θὰ πεῖς, οὔτε μάγισσας παιδι εἶμαι, οὔτε ἡ ἑμορφη τοῦ κόσμου μ' ὁρμήνεψε.

Ὑστερα θὰ σὲ δεῖξ' σαράντα νιφες, ὅλες ἴδιες, γὼ θὰ κουνήσω τὰ μάτια μ' καὶ σὺ θὰ μὲ καταλάβς.

Ὁ βασιλεὺς ἀφοῦ ἔπαιξε ἡ καμήλα πολλοὺς σκοποὺς¹⁾ εἶπε νὰ τὴ βγάλνε ἔξω κ' ἔδωσε τὴ μάγισσα πού εἶχε τὴν καμήλα φλουριά.

Τὸ βασιλόπουλο πῆγε στὸ βασιλεὺς καὶ γύρεψε γιὰ γυναῖκα τ' τὴ βασιλοπούλα, τὸν ἔδωσε διορία σαράντα μέρες καὶ τὸν εἶπε, ἅμα δὲ τὴ βρεῖς θὰ πάρω τὸ κεφάλι σ'.

—Καλὸ εἶπε τὸ βασιλόπουλο.

Πέρασαν οἱ τριάντα ἑννιά μέρες κ' ὅταν ἤλθανε οἱ σαράντα, πῆγε στὸ βασιλεὺς καὶ τὸν εἶπε, βασιλέ μ' πολύχρονη, σκάλιξα παντοῦ καὶ δὲν τὴν ἤρξα, τώρα νὰ δγιῶ καὶ στὸ παλάτ'. Πῆγε κατὰ δῶ, πῆγε κατὰ κεῖ, πάγ' καὶ κάτ' ἀπ' τὸν θρόνο.

Ὁ βασιλεὺς εἶπε, δὲν εἶναι σκούπα νᾶναι κάτ' ἀπ' τὸν θρόνο.

Τὸ βασιλόπουλο ἔσκυψε, τραβήξε τὸν χαλκὰ καὶ βγήκε ἕνα σανίδ', κατέβκε τῖς σαράντα σκάλες καὶ πῆγε καὶ στίς σαράντα κάμαρες καὶ κτύπησε τὴν ὅλο τελευταία πού ἦτανε τῆς βασιλοπούλας.

Ὁ βασιλεὺς σάστισε καὶ τὸ εἶπε, γιὰ τῆς μάγισσας παιδι, εἶσαι γιὰ σ' ὁρμήνεψε ἡ ἑμορφη τοῦ κόσμου.

—Οὔτε μάγισσας παιδι εἶμαι, οὔτε μ' ὁρμήνεψε ἡ ἑμορφη τοῦ κόσμου.

Ὑστερα ὁ βασιλεὺς ἔβγαλε τῖς σαράντα πάπιες ὁλόιδες, κούνσε ἡ πάπια ποῦτανε ἡ βασιλοπούλα τὴν οὐρά καὶ τὴν γνώρισε. Κ' εἶπε πάλι ὁ βασιλεὺς, γιὰ τῆς μάγισσας παιδι, εἶσαι γιὰ σ' ὁρμήνεψε ἡ ἑμορφη τοῦ κόσμου.

1) Μελωδίες, κομμάτια μουσικά.

—Οὔτε μάγισσας παιδι εἶμαι, οὔτε μ' ὁρμήνεψε ἡ ἑμορφη τοῦ κόσμου. Τώρα εἶπε ὁ βασιλεὺς, γιὰ τῆς μάγισσας παιδι, εἶσαι γιὰ σ' ὁρμήνεψε ἡ ἑμορφη τοῦ κόσμου. Πάλι εἶπε ὁ βασιλεὺς, γιὰ τῆς μάγισσας παιδι, εἶσαι γιὰ σ' ὁρμήνεψε ἡ ἑμορφη τοῦ κόσμου. Ὁ βασιλεὺς ἔδωκε γυναῖκα τ' τὴ βασιλοπούλα, ἡ βασιλοπούλα ἔδωκε τὸ κεφάλι τῆς βασιλοπούλας.

—Πῶς νὰ τὸ πῶ γιέ μ', σὺ μονάχα κεφάλ' νὰ πάρς τοῦ βασιλὲ τὴν κόρ'·

—Νὰ πᾶς νὰ τὸ πῆς, νὰ πᾶς νὰ τὸ πῆς.

Ἡ μάννα τ', ἀναγκάσθηκε νὰ τὸ πῇ τῇ βασίλισσα, ἡ βασίλισσα ταραχάχθηκε κ' εἶπε νὰ τὸ πῶ τὸν βασιλέα.

Τὸ βράδυ τὸ λέγ' στὸν βασιλέα κι' ὁ βασιλεὺς εἶπε, ἄς τὸν βάλμε τρία ζητήματα νὰ κάν', δὲ θὰ τὰ κάν' καὶ θὰ τὸν ἀποκεφαλίσμε.

Τὴν ἄλλη μέρα πῆγε στὸ παλάτ' ἡ φτωχὴ καὶ τὴ λέγ' ὁ βασιλεὺς, ὁ γιός σου νὰ φέρῃ γιὰ τὴν κόρ' μ' μιὰ ἀρμαθιὰ φλουριά, μεγάλ' ὥς τὸ γόνα καὶ στὴν ἄκρῃ νὰ κρέμεται ἓνας μεγάλος σταυρὸς ἀπὸ διαμάντια.

—Καλὰ ἀφέντη μ' βασιλέ.

Πάγ' ἡ φτωχὴ καὶ τὸ λέγ' στὸ Μαρουδὴ καὶ γι' αὐτὸ στεναχωριέσαι μάννα, μετὰ χαρᾶς θὰ τὸ κάμω, νὰ μὲ φέρς μισὴ ὀκὰ μαστίχα καὶ μισὴ ὀκὰ φουντούκια.

Ἡ μητέρα τ' τὰ ἔβαλε πλάγ' στὸ πανέρ' ποὺ ἦτανε ὁ Μαρουδὴς καὶ τὸ πρωὶ ἦτανε ἔτοιμη ἡ ἀρμαθιὰ τὰ φλουριά μὲ τὸν διαμαντένιο τὸν σταυρό, ὁ Μαρουδὴς ἦτανε σταυραετός.

Ἡ μάννα τ' σὰν τὴν εἶδ' ἀπόρρε. Νὰ τὸν πάρς καὶ νὰ τὸν πᾶς στὸ βασιλέα, τὴν εἶπε.

Ὁ βασιλεὺς σὰν εἶδε τὴν ἀρμαθιὰ μὲ τὰ φλουριά καὶ τὸ σταυρό, τὴν λέγ': νὰ κάν' ὁ γιός σου γιὰ τὴν Μαρουδίτσα ἓνα φουστάν', τὰ ἄστρα μὲ τὸν οὐρανὸ καὶ τὴ θάλασσα μὲ τὰ ψάρια, χωρὶς ραφὴ καὶ βελονιά.

—Καλὰ, πολὺχρονέ μου βασιλέα.

Ἡ φτωχὴ φοβισμέν' πᾶγ' καὶ τὸ λέγ' στὸ γιό τ'ς, καὶ γι' αὐτὸ στεναχωριέσαι, φέρε με μισὴ ὀκὰ μαστίχα καὶ μισὴ ὀκὰ φουντούκια. Τὰ ἔβαλε πάλε πλάγι τ' καὶ τὸ πρωὶ ἦτανε ἓνα ὠραῖο φουστάν' χωρὶς ραφὴ καὶ βελονιά, τὰ ἄστρα μὲ τὸν οὐρανὸ καὶ τὴ θάλασσα μὲ τὰ ψάρια κι' ἡ φτωχὴ τὸ πῆγε στὸ βασιλέα. Ὁ βασιλεὺς λέγει στὴ βασίλισσα, ἀκόμα ἓνα ζήτημα ἔχμε καὶ σὰν τὸ κάν', τότε θὰ τὸν κάμε γαμπρό, κ' ἡ βασίλισσα ἦτανε μέσ' τὴν πίκρα.

Ὁ βασιλεὺς λέγ' στὴ φτωχὴ, νὰ πῆς τὸ γιό σ', νὰ κάν' ὥς αὔριο τὸ πρωὶ ἀντίκρου στὸ δικό μ' τὸ παλάτ' ἓνα παλάτ' γιὰ τὴ βασιλοπούλα, τότε πὰ θὰ τὸν κάμω γαμπρό.

Ἡ φτωχὴ πᾶγ' καὶ τὸ λέγ' στὸ Μαρουδὴ καὶ γι' αὐτὸ λέγ' στεναχωριέσαι μάννα, φέρε με μισὴ ὀκὰ μαστίχα καὶ μισὴ ὀκὰ φουντούκια καὶ κοιμήθηκε.

Ὁ Μαρουδὴς τὴ νύχτα σφύριξε κ' ἤϊθανε τριάντα ἐννιά σταυραετοί, τίς εἶπε πῶς ὥς τὸ πρωὶ θέλ' νὰ εἶναι τελειωμένο τὸ παλάτ' τ', ἀπ' τοῦ βασιλιᾶ καλλίτερο.

Τὰ ξημερώματα βλέπ' ἡ βασίλισσα ποὺ γυάλιζε ἀντίκρου, φωνάζ' τὸν

βασιλέα, τί νά δοῦνε; ἀντίκρου τους ἦτανε ἓνα ὀλόχρυσο παλάτ' μέ περιβόλεια γεμάτα λουλούδια. Ἀῖ, γυναῖκα, λέγ', ὁ βασιλὲς, τὸ κεφάλ' πήρε τὴν κόρ' μας, τὴ χάσαμε. Ἡ βασίλισσα ὅλο ἔκλαιγε καὶ δὲν ἤθελε νά παντρεῖ τὴ Μαρουδίτσα μὲ τὸν Μαρουδῆ.

Ὁ βασιλὲς ἔδωσε διαταγὴ νά γίν' ἐτοιμασίες καὶ νά γίν' ὁ γάμος κ' ἔφεραν τὸν γαμπρὸ μέσα στὸ πανέρ'. Ἀφοῦ ἔγινε ὁ γάμος, τοὺς πῆγαν στὸ παλάτι τς καὶ τὸ βράδυ ἔβαλαν στὸ προσκέφαλο τοῦ κρεββατιοῦ τῆς νύφης τὸν γαμπρὸ μέσα στὸ πανέρ'.

Ἡ βασιλοπούλα λυπημέν' κύτταζε τὸ κεφάλ', ξεπετιέται ἕνα ὥραϊο παλληκάρ' ὡς ἐκεῖ ἐπάνω, ἡ Μαρουδίτσα φοβήθηκε μὴν εἶναι φάντασμα καὶ τὴν εἶπε, μὴ φοβάσαι, γὼ εἶμαι ὁ ἄντρας σου ὁ Μαρουδῆς καὶ μὴ πεῖς σὲ κανένα ποὺ γίνουμαι παλληκάρ'.

Τὸ πρωὶ ἡ βασίλισσα στέλνει τὶς δοῦλες νά ρωτήσας, πῶς πέρασε ἡ βασιλοκόρ'; ἔκλαιγε; γιὰ ἦτανε χαρούμενη.

—Νά πῆτε τὴ μητέρα μ' νά μὴ στεναχωριέται, γὼ εἶμαι πολὺ καλά.

Πέρασ' ἡ ἑβδομάδα κι' ἦλθ' ἡ Κυριακή. ^(Στὰ πιστοφία¹) ἡ βασιλοκόρη θὰ πῆγαινε στὴ μητέρα τς, νά κείν' ἐπίσκεψη, ἔτσι εἶναι κι' ὡς τώρα ἡ συνήθεια, λέγει ὁ Μαρουδῆς στὴ Μαρουδίτσα, θὰ πᾶς στὴ βασίλισσα τὴ μητέρα σ', ὅλο θὰ σὲ λέγ', τί ἀδικοπίντρεϊά ἔκαμες, τί κρίμα κι' ὅλα τέτοια, κεῖ ποὺ θὰ σὲ λέγ' αὐτὰ θὰ περάσω καὶ γὼ πάνω στὴ φοράδα μ', ἡ βασίλισσα θὰ μὲ δεῖ καὶ θὰ σὲ πεί, τέτοιον κόρη μ', παλληκάρ' γαμπρὸ νᾶκαμνα καὶ πάλε θὰ σὲ λέγ' γιὰ τὴν ἀτυχία σ', νά πάρης τὸ κεφάλ' ἄντρα. Μὴ πεῖς πῶς εἶμαι ὁ ἄντρας σου τὸ παλληκάρ' πάνω στ' ἄλογο, γιὰτι θὰ μὲ χάσεις, ἀκοῦς;

—Καλὰ εἶπ', ἡ βασιλοπούλα.

Ξημέρωσε Κυριακή, ἡ βασιλοπούλα πάγει στὴ μητέρα τς, κάθσαν μπροστὰ στὸ πανάθρο' κ' ἡ βασίλισσα τὴν ἔλεγε, ἄχ, κόρ' μ', τί ἀτυχη ποῦσαι νᾶχης ἄντρα τὸν Μαρουδῆ τὸ κεφάλ', τί καῦμός, τὸ ἔλεγε τὸ ξανάλεγε, κείν' τὴν ὥρα περνάει ἓνα ὥραϊο παλληκάρ' καθισμένο σ' ἓνα κάτασπρο ἄλογο. Νά, λέγ', ἡ βασίλισσα, αὐτὸν ἔπρεπε νᾶχης ἄντρα, ὅχι τὸ κεφάλ'.

—Αὐτὸς εἶν' ὁ ἄντρας μου, λέγ' ἡ Μαρουδίτσα.

Κεῖν' τὴν ὥρα σὰν ἀστραπὴ χάθηκε ὁ Μαρουδῆς. Ἡ βασιλοπούλα ἀπαρηγόρητη, λέγει στὸν πατέρα τς τὸν βασιλέα νά τὴ δόση σαράντα τσερβούλια, σαράντα δεκανίκια κ' ἓνα δισάκ' μὲ φλουριά καὶ νά πάγ' νά βρῇ τὸν Μαρουδῆ.

1) Ἡ ἀντίχαρα.

Δρόμο πέρν', δρόμο ἀφίν', πέρασε βουνά καὶ πολιτεῖες, χάλασε τὰ σαράντα δεκανίκια καὶ τὰ σαράντα τσερβούλια κ' ἔφθασε σ' ἓνα μέρος ὅπου ἦτανε ἓνας μεγάλος πύργος καὶ πὸ ἔξω ἔτρεχε ἓνα ρέμα, κεῖ καθόνταν ἓνας στραβὸς κ' ἓνας κουτσός. Ὁ κουτσός ἦταν ἀπ' τὴν ἀπάν' μεριά κι' ὁ στραβὸς ἀπὸ τὴν κάτω μεριά καὶ πῆγαινε νὰ μουσκέψ' τὸ ψωμί τ' νὰ τὸ φάγ', τὸ πῆρε τὸ ποτάμι καὶ τὸ πῆρε ὁ κουτσός καὶ τὸν ἔλεγε ὁ στραβός, δόσε με τὸ ψωμί μ'.

— Ἄς μὴ στραβώνουνσαν, τώρα ποὺ τὸ πῆρα, γὼ θὰ τὸ φάγω.

Ἡ Μαρουδίτσα τοὺς καλημέρσε καὶ τοὺς συργλιανοῦσε καὶ τοὺς ρώτησε γιατί μαλῶνε.

— Τί νὰ κάνμε κοπέλλα καὶ νὰ μὴ μαλώσμε, λέγ' ὁ στραβός, πῆγα νὰ μουσκέψω τὸ ψωμί μ' καὶ μὲ τὸ πῆρε.

— Μὴ μαλώντε, γὼ θὰ σᾶς δώσω ψωμί καὶ φλουριά, μονάχα θὰ σᾶς ρωτήσω ἂν ξέρετε, ποὺ κάθεται ὁ σταυραετός ὁ Μαρουδῆς.

— Πῶς δὲ τὸ ξέρετε; ἔδω κάθεται μὲ τριάντα ἐννιά σταυραετοί, μεῖς περιμένμε νὰ φᾶνε καὶ σὰ φᾶνε, πᾶμε καὶ τρώμε τ' ἀπομεινάκια κι' ὁ σταυραετός ὁ Μαρουδῆς ὅλο κλαίει καὶ λέγει :

*Κλάψτε πόρτες,
κλάψτε σκάλες.*

Οἱ σταυραετοὶ ἔρχονται ἀπὸ ἔξω ἀφίνε τὰ πούπουλά τς σὲ μιὰ λεκάν' καὶ γίνονται ὠραῖα παλληκάρια καὶ καθόνταν νὰ φᾶνε ψωμί, ὁ καθένας τοὺς λέγ' γιὰ τὴ μάννα τ', τὴν ἀδελφή τ', ὁ Μαρουδῆς λέγ', στὴ γειά σας καὶ στὴ γειά τῆς Μαρουδίτσας ποὺ χάλασε σαράντα ζευγάρια τσερβούλια καὶ σαράντα δεκανίκια καὶ δὲ μπόρεσε νὰ μὲ βρῇ.

*Κλάψτε πόρτες,
κλάψτε σκάλες.*

Νὰ κρυφθῇς τὴν εἶπανε πὸ πίσ' τὴν πόρτα καὶ σὰ σκωθοῦνε πὸ τὸ φαγὶ νὰ μετρήσῃς τριάντα ἐννιά σταυραετοί κ' ὕστερα εἰν' ὁ σταυραετός ὁ Μαρουδῆς. Ἦλθαν οἱ σταυραετοὶ ἔβγαλαν τὰ πούπουλα κ' ἔγιναν ὠραῖα παλληκάρια, ἀφοῦ ἔφαγαν κ' ἤπιανε εἰπ' ὁ καθένας ὁ σταυραετός γιὰ τὴ μάννα τ' καὶ τὴν ἀδελφή τ', ὁ Μαρουδῆς λέγ' στὴ γειά σας καὶ στὴ γειά τῆς Μαρουδίτσας, ποὺ χάλασε σαράντα ζευγάρια τσερβούλια καὶ σαράντα δεκανίκια καὶ δὲ μπόρεσε νὰ μὲ βρῇ.

*Κλάψτε πόρτες,
κλάψτε σκάλες.*

Κεῖν' τὴ μέρα γέλασαν οἱ πόρτες κ' οἱ σκάλες.

Τὰ παλληκάρια ἔβγαλαν τὰ πούπουλα κ' ἔγιναν πουλιὰ κ' ἔφυγαν, ὁ

Μαρουδῆς ἔμεινε τελευταῖος, πῆγε νὰ βάλ' καὶ κεῖνος τὰ πούπουλα· πετάχθηκε ἡ Μαρουδίτσα καὶ τὸν εἶπε, ἀκόμα θὰ μὲ παιδεύεις;

— Δέ σὲ τῶπα γώ;

Τότες κάθσανε, τὴν ἔβαλε κ' ἔφαγε, ἔβαλε τὰ πούπουλα ὁ Μαρουδῆς κ' ἔγινε σταυραετός, πῆρε τὴν Μαρουδίτσα στὶς φτεροῦγές τ' καὶ τὴν πῆγε στὸ παλάτι τς.

Ὁ βασιλὲς κ' ἡ βασίλισσα ἀπὸ τότε ποῦφυγε ἡ βπσιλοπούλα, τὸ παλάτ' τῆς βασιλοπούλας τὸ ντύλιξαν μέσ' στὰ μαῦρα καὶ σὰν τῇ νύχτα τὸ εἶδανε ποὺ ἔλαμψε, κατάλαβαν πὼς γύρσανε. Πῆγαν ὁ βασιλὲς κ' ἡ βασίλισσα τοὺς ἀγκάλιασαν, τοὺς ἔδωσαν τὸ μισό τους βασιλεῖο κ' ἔζησαν καὶ βασιλεύανε καὶ τ' ἀβγὰ παστρεύανε.

28. Τῆς βασιλοκόρης τὰ βάσανα.

Ἡράκλεια.

Ἀρχὴ τοῦ παραμυθιοῦ καλὴ σπέρα σας. Μιὰ φορὰ κ' ἔνα καιρὸ ἦτανε ἓνας βασιλὲς κ' εἶχε ἓνα ἀγόρι κ' ἓνα κορίτσι, τὸν μήνσανε νὰ κἀν πόλεμο κι' αὐτὸς σκέφθηκε, νὰ κἀνοῦμε τὸν πόλεμο, μὰ ποῦ ν' ἀφίσω τὸ κορίτσι μ', νὰ τ' ἀφίσω στὸ καδῆ, αὐτὸς θὰ εἶναι ὁ μπιστεμένος μας ἄνθρωπος, τὸν φώναξε στὸ παλάτι καὶ τὸν λέγ', γὼ μὲ τὸν γιό μ' θὰ πάγω στὸν πόλεμο, σ' ἀφίνω τὴ θυγατέρα μ' καὶ νὰ τὴ προσέξης σὰν τὰ παιδιὰ σ'.

— Ἐννοια σου βασιλεῖ μ', θὰ τὴν ἔχω κι' ἀπ' τὸν ἑαυτό μ' καλλιώτερα. Τὴν βασιλοκόρ' τὴν ἄφκε ὅλα τὰ καλὰ, τὴν ἄφκε παράδες καὶ τὴν ἔδωσε στὸ καδῆ κι' ὁ βασιλὲς πέρνει τὸ βασιλόπουλο, τὸ στρατό τ' καὶ πᾶνε νὰ πολεμήσανε τὸν ὀχτρό.

Ἄς ἀφίσμε τὸ βασιλεῖ κι' ἄς πᾶμε στὴ βασιλοπούλα. Ὁ καδῆς πῆρε τὴν βασιλοκόρ' στὸ σπίτι τ', μιὰ μέρα περνάει ἀπ' τὸ δρόμο ἓνας ντερβίς καὶ τὴ βλέπ' καὶ τρελλάθηκε ἀπ' τὴν ὁμορφιά τς, ρωτάει τὸν καδῆ, δικό σ' εἶναι τὸ κορίτσι;

— Εἶναι τοῦ βασιλέ μὲ τ' ἄφσε καὶ πάγει νὰ πολεμήσ'.

— Νὰ μὲ τὸ φέρς στὸ λουτρό καὶ θὰ σὲ κἀνω πλούσιο.

Τὰ ἔρημα τὰ γρόσια τὸ Χριστὸ παράδωσαν. Ὁ καδῆς λέγ' στὰ κορίτσια τ', νὰ πάρτε τὴν βασιλοκόρ' καὶ νὰ πᾶτε στὸ λουτρό νὰ λουστῆτε. Τὸ βασιλοκόριτσο ἦτανε πολὺ λυπημένο καὶ δὲν ἤθελε νὰ βγῇ ὅξω πὸ τὸ σπίτι. Τότε ὁ καδῆς βάζει μιὰ γρηὰ καὶ πέφτ' πάνω στὸ κορίτσι καὶ τὸ λέγ' ἔλα νὰ πᾶμε στὸ λουτρό νὰ σὲ λούσω, νὰ ξεσταναχωρεθῆς παιδάκι μ', νὰ ξεπικραθῇς ἀπ' τὸν πατέρα σ' ποὺ λείπει. Τὸ κατάφεραν καὶ πήρανε τὸ βασιλοκόριτσο στὸ λουτρό ἢ γρηὰ κ' οἱ κόρες τοῦ καδῆ. Πᾶνε στοῦ λουτροῦ τὴν πόρτα καὶ τὴ λένε, πέρασε σὺ πρῶτα σὰ βασιλοκόρ' ποῦσαι,

ἔβαλε στήν κάμαρά τ'. Ἀπὸ κείνη τὴ μέρα τὸ βασιλόπουλο ἦτανε συλλογισμένο, οὔτε ἔτρωγε, οὔτε ἔπινε, οὔτε ἔφευγε πὸ πλάγι τς' ἢ μητέρα τ' τὸ ἔβλεπε νὰ λυώνῃ στὸ ποδάρι, νὰ μὴ βγαίνῃ ἔξω πὸ τὴν κάμαρά τ', νὰ μὴ τρώγ', νὰ μὴ πηγαίνῃ στὸ κυνῆγ' καὶ στεναχωριοῦντανε. Μιὰ μέρα μπαίνει μέσα, βλέπ' νὰ κοιμᾶται βαθειὰ μιὰ κοπέλλα πού ἢ πλάσ' δὲν ἔκαμε ἄλλῃ, τὴ χαϊδεύει, τὴ ψηλαφάει πὸ δῶ, τὴν ψηλαφάει πὸ κεῖ, οὔτε κουνιέται, τὴν ξαναψηλαφάει καὶ σκαλῶνε τὰ διαμαντιένια κουμπιὰ τῆς βασίλισσας στίς μαγεμένες κάλτσες, τίς βγάζ' γιὰ νὰ τὰ ξεμπερδέψ' κι' ἀρχίζ' νὰ σαλεύ' ἢ κοπέλλα καὶ ξύπνησε. Τὸ βασιλόπουλο ὁλόχαρο πού ζουντάνεψε ἢ Πεντάμορφη, ἢ βασίλισσα κι' ὁ βασιλεὺς τοὺς πάντρεψαν κ' ἔκαμαν χαρὲς μεγάλες.

Ἡ μητρυνὰ ρώτσε τὸν καθρέφτ' :

Καθρέφτη, καθρεφτάκι μ',
ποιὰ εἶναι ἑμορφότερη πὸ μένα ;
— Ἐμορφη καὶ καλὴ εἶσαι,
σὰν τὴν Πεντάμορφη δὲν εἶσαι.

Σὰν τ' ἄκσε τρέχ' ἴσια στὴ μάγισσα. Ἡ μάγισσα τὴν εἶπε πάω' αὐτὰ τὰ χουσαῖ μῆλα, ντύσ' σὰ κατσιβέλα καὶ πᾶνε στὴν ἰαδὲ πολιτεία, κεῖ εἶναι ἢ Πεντάμορφη, τὴν ἔχ' γυναικί τ' τὸ βασιλόπουλο. Φώναγε ἔξω πὸ τὸ παλάτ', μῆλα, καλὰ μῆλα, χουσαῖ μῆλα, ἢ προγονή σ' θὰ ξεβ' νὰ πάω', θὰ φάγ' καὶ θὰ κοιμηθεῖ πού ποτὲς δὲ θὰ ξυπνήσ'. Ἐκαμε ὅπως τὴ συμβούλεψε ἢ μάγισσα, γίνεται κατσιβέλα, πέρνει τὰ μῆλα καὶ πάγ' ἔξω πὸ τὸ παλάτ' τῆς Πεντάμορφης καὶ φώναγε, μῆλα, καλὰ μῆλα, χουσαῖ μῆλα. Ξεβαίν' ἢ Πεντάμορφη καὶ τὴ φωνάζ' καὶ πέρν' ἕνα χουσοῦ μῆλο.

Φάτο κόρη μ' γὰρ ὅγῃς τί νόστιμο εἶναι. Τὸ τρώγ' καὶ ἀποκοιμείται, τὸ βασιλόπουλο κλαίει καὶ δὲν ξεκολνᾷ πὸ πλάγι τς. Πέρασε καιρὸς, τὸ βασιλόπουλο τὴν κούνησε νὰ τὴν βάλῃ ἄλλα ροῦχα, μὲ τὸ κούνημα βγάζ' τὸ μαγεμένο μῆλο καὶ ξυπνάει ἢ Πεντάμορφη.

Ἡ μητρυνὰ ὅλο πηγαινε στὸν καθρέφτ' καὶ τὸν ρώταγε :

Καθρέφτη, καθρεφτάκι μ',
ποιὰ εἶναι ἑμορφότερη πὸ μένα ;
— Ἐμορφη εἶσαι καὶ καλὴ εἶσαι,
σὰν τὴν Πεντάμορφη δὲν εἶσαι.

Δὲν μπόρεσε νὰ τὸ βαστάξ' κ' ἔσκασε πὸ τὸ κακό τς, κ' ἢ Πεντάμορφη μὲ τὸ βασιλόπουλο ἔζησαν καλὰ καὶ μεῖς καλλίτερα.

31. Ἡ μητρυνιά βασίλισσα.

Ἡράκλεια.

Ἀρχὴ τοῦ παραμυθιοῦ καλὴ σπέρα σας. Μία φορὰ κ' ἓνα καιρὸ ἦτανε μιὰ βασιλοπούλα καὶ παντρεύθηκε ἓνα βασιλέα, σ' ἓνα χρόνον γέννησε ἓνα κοριτσάκ' καὶ πέθανε στὴ γέννα, τὸ κοριτσάκ' μεγάλωνε καὶ τὸ ἀγαποῦσε πολὺ ὁ βασιλέας γιατί ἔμοιαζε πολὺ τῇ μάννα τ' ποὺ ἦτανε πολὺ ὁμορφη. Ὄταν ἡ βασιλοπούλα ἔγινε πέντε χρονῶ ὁ βασιλέας ξαναπαντρεύτηκε κ' ἡ μητρυνιά, ποὺ ἔβλεπε ποὺ τὸ ἀγαποῦσε πολὺ ὁ ἀντρας τς βουλήθηκε νὰ τὸ σκοτώσ'.

Ὁ βασιλέας θέλεσε νὰ κάμ' περιοδεῖα στὸ βασίλειό τ' καὶ παράγγειλε τῇ βασίλισσα νὰ προσέχ' καλὰ τὴ βασιλοπούλα. Μόλις ἔφυγε ὁ βασιλέας, ἡ βασίλισσα φωνάζ' ἓνα πιστὸ δοῦλο καὶ τὸν δίνει τῇ βασιλοπούλᾳ νὰ πάγ' νὰ τὴ σκοτώσ' καὶ νὰ φέρ' τὰ σπλάχνα τς. Ὁ δοῦλος ἀνέβηκε τῇ βασιλοπούλᾳ καὶ τὴν ἄφσε σ' ἓνα χωριό, ἔσφαξε ἓνα κοριτσάκ' πῆρε τὰ σπλάχνα τ' καὶ τὰ πῆγε ζεστὰ στὴ βασίλισσα.

Πέρασαν χρόνια καὶ μιὰ μάγισσα εἶδε τὴν μοῖρα τς καὶ μαζὺ μ' ἄλλα τὴν εἶπε πὼς ἓνα πολὺ ὁμορφὸ κορίτς ποὺ τῷ γιὰ πεθομένο ζεῖ καὶ βασιλεύει. Σὰν τ' ἄκσε ἡ βασίλισσα χτύπεται σὰ γρηά, πῆρε κορδέλλες φαρμακεμένες καὶ πῆγε στὸ χωριὸ ποὺ ἦτανε ἡ βασιλοπούλα καὶ τίς πουλοῦσε, φώναζε, καλὲς κορδέλλες γιὰ τὰ κορίτσια.

Ἡ βασιλοπούλα ποὺ ἄφσ' ὁ δοῦλος μέσα στὸ χωριὸ χτύπησε τὴν πόρτα ἐνοῦ σπιτιοῦ, κεῖ κάθονταν πολλὰ ἀδελφία καὶ δὲν εἶχαν ἀδελφή, τὴν καλοδέχθηκαν καὶ τὴν ἔκαμαν ἀδελφή τους· σὰν ἄκσε ἡ βασιλοπούλα ποὺ φώναζαν ἔξω πὸ τὸ σπιτ', καλὲς κορδέλλες γιὰ τὰ κορίτσια, βγήκε στὸ παράθυρο καὶ πέρνει μιὰ κορδέλλα καὶ τὴν βάζ' στὰ μαλλιά. Τὸ βράδυ σὰν γύρσαν τ' ἀδελφία καὶ τὴν ἤρσανε πεθαμμένη θρήνησαν, σὰν εἶδαν τὴν κορδέλλα στὸ κεφάλι τὴν ἔβγαλαν καὶ ζωντάνεψε κ' εἶχαν χαρὲς μεγάλες.

Ὁ δοῦλος ἀρρώστησε βυρειαὶ καὶ θὰ νὰ πεθάνῃ καὶ φώναξε τὸν βασιλέα καὶ ἡκολογήθηκε τὸ ἥμαρτον γιὰ τὴ βασιλοπούλα καὶ τὸν εἶπε σὲ ποιοὺ χωριὸ τὴν ἄφσε. Ὁ βασιλέας καβαλλικεύει τ' ἄλογο καὶ πάγ' ἴσια στὸ χωριὸ καὶ χτυπάει τὴν πόρτα, τὸν ἀνοίξε ἡ κόρη τ', ἦτανε ἴδια ἡ μητέρα τς, τὴν ἀγκάλιασε κ' ἔκλαιγε ἀπ' τὴ χαρὰ τ'. Εὐχαρίστησε τ' ἀδελφία ποὺ εἶχανε τὴ βασιλοπούλα σὰν ἀδελφή, ποὺ τὴν φρόντιζαν γιὰ ὅλα καὶ τὴν ἀγαποῦσαν, τὰ χάρισε πολλὰ χωριά καὶ φλουριά, πῆρε τὴ βασιλοπούλα στὸ παλάτ' καὶ τὴ βασίλισσα ἔδωσε διάτα¹⁾ καὶ τὴν ἔδσαν σὲ δυὸ ἄλογα καὶ τὴν ξέσχισαν.

1) Διαταγή.